

19221

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Coğrafya Anabilim Dalı

YEŞİLYURT'TA (MALATYA) ELSANATLARI
ENDÜSTRİLEŞME ve TİCARET

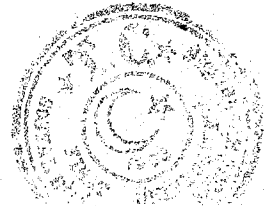
YÜKSEK LİSANS TEZİ

CERCİS İKİEL***

TEZ YÖNETİCİSİ

Yrd.Doç.Dr. Saadettin TONBUL

ELAZIĞ - 1990

ÖNSÖZ

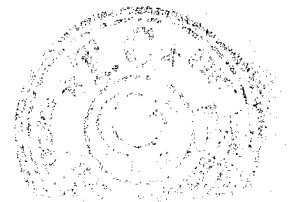
Kalkınma çabası içerisinde olan ülkemizde yapılacak kalkınma planları ve bu yönde yapılan yatırımlarda, söz konusu alanların coğrafi özelliklerinin etkisi sonucunda sahip olduğu fonksiyonların araştırılması ve tespit edilmesinin gelişmeyi olumlu yönde etkileyeceği muhakkaktır. Biz de bu düşünce ile Malatya'ya bağlı küçük bir ilçe merkezi olan Yeşilyurt'un El sanatları, Endüstri ve Ticaret'inin gelişimini bugünkü yapı ve durumunu açıklamaya çalıştık. Fakat çalışmamızın ilk olması ve imkanlarımızın sınırlı olması nedeni ile birtakım eksiklik ve hatalarımızın olacağı muhakkaktır. Çalışmamızın ilk olması nedeniyle hatalarımızın hoşgörüsü ile karşılanacağını ümit ediyoruz.

Bu konuda yapmış olduğumuz yüksek lisans çalışmamızın her safhasında bana yol gösteren, teşvik eden sayın hocam Prof.Dr. H. Hilmi KARABORAN'a çalışmalarım esnasında büyük yardım ve ilgisini gördüğüm tez danışmanım sayın hocam Yrd.Doç.Dr.Saadettin TONBUL'a teşekkürü borç bilirim. Ayrıca çalışmamın değişik safhalarında yardımlarını gördüğüm Coğrafya Bölümü Araştırma Görevlilerinden Ali YİĞİT, Erdal KARAKAŞ ve Selçuk HAYLI'ye teşekkür ederim. Çalışmalarım esnasında yardımlarını esirgemeyen Yeşilyurt ilçe kamu kurum ve kuruluşlarındaki yetkililere ve Yeşilyurt esnafına da teşekkürlerimizi belirtiriz.

Çalışmamız bizden sonra çalışma yapacak araştırmacılara az da olsa bir fayda sağlarsa amacına ulaşmış olacaktır.

Temmuz 1990

Cercis İKİEL

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	I
TABLolar ve GRAFİKLER	II
FOTOĞRAFLAR	III
HARİTALAR	IV
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi	1
1.2. Yeşilyurt'un Konumu ve Coğrafi Özellikleri.....	2
2. ENDÜSTRİLEŞME ve TİCARETİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	7
2.1. Yeşilyurt'un Doğal Özellikleri.....	7
2.2. Hammadde Kaynakları.....	9
2.3. Nüfus ve İşgücü.....	11
2.4. Enerji.....	14
2.5. Ulaşım.....	15
2.6. Sermaye ve Pazar.....	16
3. EL SANATLARI ve ENDÜSTRİ	17
3.1. Elsanatlarının tarihçesi ve gelişimi.....	17
3.2. Endüstrinin tarihçesi ve gelişimi.....	19
3.3. Endüstrinin Bugünkü Yapı ve Düzeni.....	25
3.3.1. Büyüklük.....	27
3.3.2. Gelişme Seyri.....	30
3.3.3. İşçi.....	30
3.3.4. Ulaşım.....	31
3.3.5. Mülkiyet.....	31
3.3.6. Dağılım.....	32

	<u>Sayfa</u>
3.4 Endüstri Kolları	33
3.4.1. Dokuma endüstrisi	33
3.4.2. Gıda endüstrisi.....	37
3.4.3. Giyim endüstrisi.....	38
3.4.5. Ağaç ürünleri endüstrisi.....	38
3.4.4. Taşa, Toprağa dayalı endüstri	38
4. TİCARET.....	40
4.1. Perakende Ticaret.....	44
4.1.1. Bilhassa Günlük İhtiyaçlar.....	44
4.1.2. Bilhassa Periyodik İhtiyaçlar.....	45
4.1.3. Bilhassa Uzun Vadeli İhtiyaçlar.....	45
4.2. Büyük Ticaret.....	46
4.2.1. Kooperatifler.....	46
4.2.2. Toptan Bakkaliye ve Un Ticareti.....	46
4.2.3. Toprak Mahsülleri Ticareti.....	47
5. YEME İÇME TESİSLERİ	47
6. HİZMET TESİSLERİ	47
SONUÇ	50
KAYNAKÇA	52
EKLER	56
1- Anket formu	56
2- Araştırma sonunda elde edilen kantitatif ve kalitatif tablolar	57
3- Fotoğraflar	62
4- Haritalar	-

TABLO ve GRAFİKLER

Tablolar :

	<u>Sayfa</u>
TABLO-1 Yeşilyurt ilçe merkezinde 1927-1985 yılları arasında nüfusun gelişimi	11
TABLO-2 Yeşilyurt ilçe merkezinde yaş grupları.....	13
TABLO-3 Yeşilyurt'ta endüstri tesislerinin bugünkü durumu	26
TABLO-4 Çalışanlar ortalamasına göre iş yeri büyüklüğü	27
TABLO-5 Endüstri tesislerinin kuruluş yıllarına göre dağılımı	29
TABLO-6 İşletmelerin mülkiyet durumu	31

Grafikler :

GRAFİK-1 Yeşilyurt ilçe merkezinde nüfusun gelişimi	12
GRAFİK-2 Çalışanlar ortalamasına göre iş yeri büyüklüğü	28
GRAFİK-3 Yeşilyurt'ta işçi sayısının endüstri kollarına dağılımı.....	30
GRAFİK-4 İşletmelerin mülkiyet durumu	32
GRAFİK-5 Yeşilyurt'ta ticaret çeşitleri	46

FOTOĞRAFLAR

	<u>Sayfa</u>
Foto:1-Yeşilyurt'tan Bir Görünüş.....	62
Foto:2-Malatya Caddesi.....	62
Foto:3-Adıyaman Caddesi.....	63
Foto:4-Eğemenlik Parkı.....	63
Foto:5-Atatürk Parkı.....	64
Foto:6-Belediye Çaybahçesi.....	64
Foto:7-Belediye Çarşısı.....	65
Foto:8-Cumhuriyet Meydanından Bir Görünüm.....	65
Foto:9-Bağdatlılar Kuruyemiş Fabrikası.....	66
Foto:10-Teksan Kireç Fabrikası.....	66
Foto:11-Umtaş Un Fabrikası.....	67
Foto:12-Bir Dokuma Atölyesinin Dış görünüşü.....	67
Foto:13-Bir Dokuma Atölyesinin İç Görünüşü.....	68
Foto:14-Aksal Petrol Bayii.....	68

HARİTALAR

1-Lokasyon Haritası

2-Yeşilyurt idari

3-Yeşilyurt Çevresinin Fiziki Haritası

4-Yeşilyurt'ta Genel Fonksiyon Alanları

5-Yeşilyurt'ta Endüstri Tesislerinin Dağılışı

6-Yeşilyurt'ta İş ve Ticaret Alanının Kullanılışı

1.GİRİŞ

1.1 Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Yeşilyurt ilçe merkezinde yapmış olduğumuz bu araştırmada, "Elsanatları-Endüstrileşme ve Ticaret konusu," kısaca dünyadaki ekonomik faaliyetlerin lokasyonu ve ilişkilerini ortaya çıkarmak amacıyla olan "Ekonomik Coğrafya bilimi" (TÜMERTEKİN, 1982, 33) Çerçevesinde ele alınmıştır. "Sanayileşme sürecine giren her bölgede olduğu gibi Yeşilyurt ve çevresinde de, sanayi faaliyetlerinin gelişmesine bağlı olarak yörenin sosyo-ekonomik hayatında çeşitli değişmelerin olacağı muhakkaktır. Çünkü herhangi bir bölgede sanayinin gelişmesi, aynı zamanda çeşitli ekonomik faaliyetlerinde gelişmesine, hızlı şehirleşme hareketlerine ve bunlar ile birlikte önemli sosyo-ekonomik problemlere yol açar. Bir sanayi bölgesi olarak oluşma eğilimi dikkati çeken Yeşilyurt yöresinde sanayi faaliyetlerinin dağılışı düzeni, gelişme şartları ve problemleri ile sanayinin önemli bir fonksiyon olarak şehirleşme faaliyetlerine etkisinin araştırılması gerekir." (KARABORAN, 1989, 150-151)

Şehir ile kırsal kesim arasında yer alan bir yerleşim merkezi olan Yeşilyurt'ta endüstrinin yanısıra elsanatları ve ticaret konusu da ele alınarak gelişimi, bugünkü yapısı, problemleri ve karşılıklı etkileşimi araştırılmaya, açıklanmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın yöntemine gelince : Amaca uygun olarak literatür çalışmalarının yanısıra araştırma sahamızı yerinde daha iyi tanımak amacı ile arazi çalışmalarına da ağırlık verilmiş, araştırma konusu ile ilgili bilgilerin elde edilebilmesi için anket uygulamaları ve mülakatlar yapılmıştır. Sanayi isuerleri adını taşıyan bir anket formu hazırlanarak

Yeşilyurt'ta sanayi işyerlerine uygulanmıştır. Bu anket formunda sanayi işyerlerinin hüviyeti, hukuki durumu, ana faaliyet konusu, çalışma, istihdam ve sermaye durumu ile tesis yerlerinin seçiminde rol oynayan faktörler gibi bölümler ve bu bölümler ile ilgili çeşitli sorular vardır.

El sanatları ve Ticaret konusu ile ilgili bilgiler, görüşmeler yolu ile ve bizzat arazide çalışarak, gözlem yaparak sağlanırken, özellikle yaşlı kişilerin bilgisine de başvurulmuştur. Saha çalışmaları esnasında 1/2000 ölçekli imar planı paftaları kullanılarak genel fonksiyon alanları ve işletmeler bu paftalara işlenmiştir. Bilahare bu bilgiler dağılışa ait müşahedelerin daha kolaylıkla yapılabilmesi için büyük ölçekli haritalara geçirilmiştir. Bu çalışmalara ek olarak, konu ile ilgili fotoğraflar çekilerek araştırmamız desteklenmiştir.

1.2. Yeşilyurt'un Konumu ve Coğrafi Özellikleri

Yeşilyurt ilçesi Doğu Anadolu Bölgesinin Yukarı Fırat Bölümünde Malatya il merkezinin 9 km. güneybatısında yer alır. Denizden 916 m. yükseklikteki ilçe merkezi Malatya ovası ile Beydağları arasındaki tepelik arazide nispeten yüksekçe tepeler (Malkuyu T. 1195 m., Gedik T. 1085 m., Düzbağı T. 1082 m.) ile çevrili, Derme çayı vadisinde bulunan bir yerleşim merkezidir. (Harita 3)

Kuzeyde Malatya merkez, güneybatı ve batıda Doğanşehir ve Akçadağ, güneyde Adıyaman'a bağlı Çelikhán, doğuda Malatya merkez ilçeleri ile çevrilidir. (Harita 1)

"İlçenin toprakları güneydoğuda yer alan Beydağı sırtlarını yer yer bölen derin ve oldukça geniş vadiler ile Karataş dağı'nın daracık vadilerini içine alır. Vadileri oluşturan sırtlar çıplak sayılır. Güneye inildikçe bu

çıplaklık daha da artar çok yerde kayalık halini alır." (ŞENTÜRK, 1984, 64) "Tektonik kökenli bir depresyon olan Malatya havzası Tersiyer başlarında Eosen denizi tarafından işgal edilmiş ve bu devre esnasında Karbonatlı malzemeler çökelmiştir. Halihazırda bu denizel ortamın arazileri, güneyde Beydağlarının güney etekleri boyunca Malatya-Yeşilyurt arasındaki tepelik araziye oluşturur" (ATALAY, 1981, 81) "3. Jeolojik zamanda oluşmuş Kireçtaşı, Çakıltası, Kumtaşı ve Kiltaşları bol olarak bulunur" (ÖNAL, 1989, 345) Yeşilyurt'ta yapılmış uzun süreli Meteoroloji rasatları bulunmadığından Malatya'nın iklimiyle birlikte düşünülmüştür. "Malatya, kışları sert ve sürekli, yazları sıcak yağışları az, Karasal bir iklim tipi gösteriyorsa da Akdeniz iklimi özelliklerini yer yer görmekteyiz. Bu durumda Malatya bölgesi Güneydoğu Anadolu Karasal-Akdeniz yağış rejimi ile Doğu Anadolu Karasal - İç Bölge yağış rejimi arasında bir geçiş alanıdır. Uzun senelere ait sıcaklık rasatlarına göre günlük en yüksek sıcaklık 41,8 C°, günlük en düşük sıcaklık -25,1 C° dir. Yıllık ortalama sıcaklık 13,7 C°, ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu ay 27,5 C° ile Ağustos, en düşük olduğu ay ise -0,9 C° ile Ocak ayıdır. (ÖZTAN, 1977, 2, 5, 7) Derme çayı vadisinde yer alan Yeşilyurt ilçe merkezinin Malatya'ya nispeten yazları biraz daha serin, kışları ise biraz daha ılık olduğu halk arasında kabul edilmektedir.

Tabii bitki örtüsü tahrip edilmiş olup dikili alanların dışındaki yerler bozkırlar ile kaplı ve yer yer çıplak kayalık halindedir. "İl alanının güneybatısını ve batısını kuşatan dağlar ve platolarda, doğal bitki örtüsü hemen hemen ortadan kalkmıştır. Daha çok meşelerden oluşan çok bozuk nitelikli orman kalıntılarından başka canlı örtüye rastlanmaz. Bu örtüye yer yer yabancı meyve ağaçları ile kaynak ve vadi boylarında söğüt ve

kavaklar katılmaktadır. Bitkisel üretim yapılan meyvecilik, doğal örtüye göre daha yaygındır. " (Yurt Ansiklopedisi 1961, 5045)

Yeşilyurt çevrenin başlıca akarsularını, kaynağını Pınarbaşından alan Derme çayı ve kaynağını inekpınarından alan Atmalı deresi ile bunlara tabi küçük dereler oluşturur. Derme çayı ve Atmalı deresi Yeşilyurt'un kuzeyinde birleşerek Beylerderesi adını alır.

Yeşilyurt ile ilgili etraflı bir tarih araştırması bulunmadığı için ilk defa ne zaman yerleşildiği hakkında kesin bir bilgi bulunmamakla beraber "Bizans döneminde kurulmuş bir köy olduğu sanılmaktadır." (OĞUZ, 1983, 41) "Osmanlı döneminde ise 116 haneli bir Türk köyü durumunda olup Karye-i Çırmuhtı" olarak kayıtlıdır. (ELİBÜYÜK, İNANÇ, 1983, 50) 1918 yılında Belediyesi kurulmuş, 1957 yılında ise Yeşilyurt adı ile ilçe merkezi olmuştur. Bir ilçe merkezi olarak 568 km². yüzölçümüne ve 1985 nüfus sayımına göre 7398'i ilçe merkezinde yaşayan 30433 kişilik bir toplam nüfusa sahiptir. Gündüzbey ve Yakınca adlı iki kasabası ve 17 köyü bulunmaktadır.

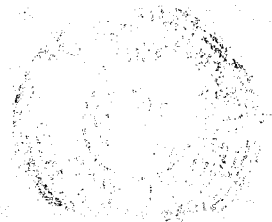
Yeşilyurt ilçe merkezine yüksekçe bir tepeden bakıldığında yeşil bir vadi görünümü ile karşılaşılır, Vadi tabanında ve yamaçlarda sulanabilen arazilerde meyve bahçeleri, sulanamayan yamaçlarda ise üzüm bağları yer alır. Bahçelerin etrafına arkların kenarına dikilen kavak, söğüt ve ceviz ağaçları binaları kısmen gözden saklamaktadır. Mahalleleri gezildiğinde ise meskenlerde oldukça yüksek bir kesafet göze çarpmaktadır. Nüfusun zamanla artması ve inkişaf sahasında mahdut olması sebebi ile bahçe karakteri merkezde kaybolmuş vaziyettedir. Binaların büyük bir kısmı kerpiçten yığma olarak yapılmıştır. 30 ila 100 cm. yüksekliğe kadar taş bir duvar bunu takiben 50-70 cm. kalınlığında olan kerpiç duvarları inşaatın

esas kemiğini teşkil etmektedir. İki katlı olan binaların ara duvar ve bölmeleri doldurma olarak yapılmıştır. Tavan ve döşemeler yuvarlak görünümlü Kavak ve Ardiç ağaçlarından olup, ilçede elektrikli hızar atölyelerinin çalışmaya başlaması ile binalarda köşeli ağaçlar kullanılmaya başlanmıştır. Daha çok iki katlı olan binaların zemin katları umumiyetle ahır ve kiler olarak kullanılmış, ikinci katlar ise ikamete tahsis edilmiştir. Düz olan damların yerini zamanla çatılar almıştır. Günümüzde kerpiç artık bir inşaat malzemesi olma özelliğini kaybetmiştir.

İş ve ticaret alanı eskiden beri Hacı Mustafa Ağa Camii çevresinde, aşağı çarşı olarak adlandırılan meydan ve buraya çıkan caddeler üzerinde yoğunlaşırken resmi ve idari binalar daha çok Malatya caddesi üzerinde, mevcut yeşil alanlardan (Park-Çaybahçesi) ikisi Malatya Caddesi ve Adıyaman Caddesinin meydana çıktığı yerde bulunurken biri Gündüzbey yolu üzerindedir. İkametgah alanları dört mahalleye ayrılmaktadır. Bunlar Hiroğlu, Mollakasım, Hamidiye ve Gedik mahalleleridir. Gedik mahallesi Derme çayı vadisinin dışında, Gedik tepesi yamaçlarına 1940'lı yıllardan itibaren çevre köylerden göç edenlerin yerleşmeleriyle meydana gelmiştir. Diğer üç mahalle, Derme vadisi içinde kabaca Derme çayı ile Derme kanalı arasında yer almakta olup Yeşilyurt'un eski mahallelerini meydana getirirler. Yeşilyurt'un genel fonksiyon alanları, iş ve ticaret alanları ve resmi - idari binaların bulunduğu meydan ve çevresindeki merkezi kısım ile ikametgah alanları ve bağ-bahçelerin bulunduğu alanlardan meydana gelir. Endüstri tesisleri ise belli bir alanda toplanmış durumda değildir. (Harita 4) Yeşilyurt, bir yönetim merkezi olmakla beraber içindeki endüstri tesisleri, perakendeci dükkanları, bankalar ve kooperatifleri ile bir ekonomik merkez olma özelliği taşır. Nüfusunun büyük çoğunluğu yaşamını

ve gelirini tarımdan sağlayan bir zirai merkez değildir. İçindeki esnaf, tacir, işçi ve yerli halktan memurların yan gelir kaynağı olarak tarımla uğraştığı bir merkezdir. Şehrin yakınındaki bu yeşil vadi yaz mevsiminde şehirden gelen çok sayıda insan ile bir dinlenme ve gezinti alanı olma özelliği kazanır.

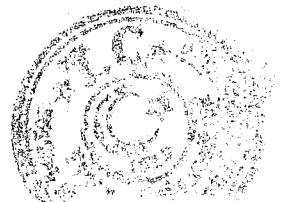
2. ENDÜSTRİLEŞME ve TİCARETİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

2.1. Yeşilyurt'un Doğal Özellikleri

Yeşilyurt çevresinin jeolojik ve morfolojik özellikleri, Malatya havzasının güneyinde yer aldığı için bütün bu havza ile birlikte değerlendirilmiştir. "Malatya havzası güneyde yüksekliği 2500 m.'yi aşan Beydağı Paleozoyik arazisi ile diğer kesimlerde ise yüksekliği genellikle 1500-2000 m. arasında seyreden Paleojen ve Neojen arazileri ile çevrilidir. Bu Paleozoyik araziler Yeşilyurt'un güneyindeki Beydağları ve dağlık yeryüzü şekillerini meydana getirir. Bununla beraber Paleojen çökellerinin altında ofiyolit ve kretase flişleride yer almaktadır. Öte yandan Paleojen ve Neojen (Miyosen) arazileri üzerinde yer, yer bazaltların yaygın olduğu volkanikler bulunmaktadır. Malatya havzasına kuzeydoğudan Fırat nehri dahil olmakta ve Fırat doğuda ofiyolitleri yarararak güneye doğru devam etmektedir.

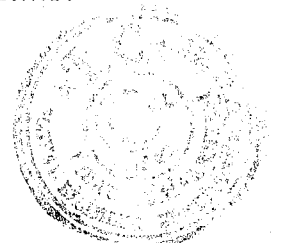
Tektonik kökenli bir depresyon olan Malatya havzası Tersiyer başlarında Eosen denizi tarafından işgal edilmiş ve bu devre esnasında karbonatlı malzemeler çökelmiştir. Halihazırda bu denizel ortamın arazileri, güneyde Beydağlarının güney etekleri boyunca Malatya-Yeşilyurt arasındaki tepelik araziye oluşturur. ("ATALAY, Age, 80) Malatya ovası ile Beydağları arasında denizden 918 m. yükseklikte olan ilçe merkezi Derme çayı vadisinde nispeten yüksekçe tepeler ile çevrilidir.

Giriş bölümünde belirtildiği gibi Yeşilyurt'un iklimi Malatya'nın iklimi ile birlikte düşünülmüştür. "Malatya, kışları sert ve sürekli, yazları sıcak yağışları az, karasal bir iklim tipi gösteriyorsa da Akdeniz iklimi özelliklerini yer yer görmekteyiz. Bu durumda Malatya bölgesi Güneydoğu

Anadolu Karasal - Akdeniz yağış rejimi ile Doğu Anadolu Karasal - İç Bölge yağış rejimi arasında bir geçiş alanıdır. Uzun senelere ait sıcaklık rasatlarına göre yıllık ortalama sıcaklık $13,7\text{ }^{\circ}\text{C}$, ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu ay $27,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ ile Ağustos, en düşük olduğu ay ise $-0,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ ile Ocak ayıdır. Kaydedilen en düşük sıcaklık $-25,1\text{ }^{\circ}\text{C}$, en yüksek sıcaklık ise $41,6\text{ }^{\circ}\text{C}$ dir." (ÖZTAN, 1977, 2,5,7) "Malatya iklimi ılık gibi görünürse de bu ılıklık ne zeytin ne de hatta incir ağacını barındıracak derecede değildir" (TANOĞLU, 1943, 63) Tabii bitki örtüsü tahrip edilmiş olup, arazi bozkırlar ile kaplıdır. Yer yer çıplak kayalık halindedir. Dere ve çay boylarında kavak, söğüt, ceviz ağaçları yer almakta olup Vadi tabanında ve sulanabilen yamaçlarda bulunan meyve bahçeleri yeşil bir görünüm meydana getirir.

Derme çayı ve Atmalı çayı (İnekpınarı deresi) Yeşilyurt çevresinin başlıca akarsularını oluşturur. "Derme suyu başlıca kaynağını Pınarbaşı kaynağından almaktadır. Bu su Pınarbaşının biraz aşağısında, Çaybaşı mevkiinde büyük bir dere halini alır ve daha aşağıda Beydağından inen diğer bir kol olan Atmalı deresi ile birleşerek Beyderesi adı altında Malatya havzasını Güney-Kuzey doğrultusunda geçerek Tohma suyuna dökülür. Suyun diğer kısmı ise Yeşilyurt ilçesine kadar dereye paralel olarak giden ve buradan itibaren Kilayık, Barguzu, Tecde köylerinden geçmek sureti ile Malatya doğrultusunda çevrilen büyük bir kanala (Derme kanalı) alınmıştır" (TANOĞLU, 1943, 64) Derme çayı ve Atmalı deresini meydana getiren "Kaynakların oluşumu karstlaşma, karst-fay, geçirimli ve geçirimsiz litoloji dokanaları ve fayların denetimindedir. Pınarbaşı kaynağı 300 L/sn. , İnekpınarı kaynağı $0-30\text{ L/sn.}$ arasında değişir. Küçük ölçekli kaynakların debileri $0,52-0,2\text{ L/sn.}$ arasındadır" (ÖNAL, ŞAHİNCİ, GÖZÜBOL, 1989, 5-9) Topraklarına gelince "Yeşilyurt çevresinde kırmızımsı

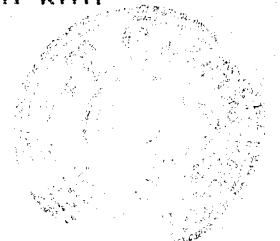

kahverengi ve kahverengi topraklar yaygın olarak bulunmaktadır. Yeşilyurt ilçesinin %73'ünü mera arazileri oluşturmaktadır. Eğim dik, çok dik veya sarp, toprak sığ veya çok sığdır. Buralarda şiddetli ve çok şiddetli erozyon hüküm sürmektedir. 8717 hektar alana sahip kuru tarım arazilerinin %65,1'i düz ve hafif eğimlidir. %1,3'lük bir oran işgal eden sulu tarım arazilerinin %73,4'ü derin ve orta derin %26,5'i ise sığ topraklıdır. 4720 hektarlık bağ-bahçe alanlarının %28,9'u düz ve hafif, %2,4'ü orta ve %68,7'si dik eğimli olup, %68,7'si sığ ve çok sığ topraklıdır. %1,2'lik oran teşkil eden fundalıkların tamamı dik eğimli, çok sığ topraklı ve şiddetli erozyon altındadır." (Malatya ili arazi varlığı il raporu, 1984, 24)

2.2 Hammadde Kaynakları

"Modern sanayinin en mühim özelliklerinden biri çok miktarda hammadde kullanmakta olması, dolayısı ile geniş çapta hammadde kaynaklarına bağlılığıdır. Gerçekten uygun evsaf ve miktarda hammaddelerin mevcudiyeti sanayi faaliyetlerinin ana şartları arasındadır. Sanayi faaliyetlerinin gelişmesinde her şeyden önce işlenecek hammadde gereklidir. Diğer taraftan tesislerin kuruluş yeride sanayi kollarının özelliğine göre değişik oranda olmak üzere hammadde kaynaklarının etkisi altındadır." (TÜMERTEKİN, 1969, 59-60)

Yeşilyurt çevresinde bol miktarda bulunan kireçtaşları, Kireç ve Çimento hammaddesi olarak kullanılabilme özelliğine sahiptir. "Bölgede çimento hammaddesi niteliklerine sahip iki kaya birimi bulunmaktadır. Birincisi Kapullu dolaylarındaki tipik görünürleri olan Kapullu kireç taşıdır. Kireç taşı en fazla 350-450 m. kalınlıkta olup 24 km²'lik bir yayılıma sahiptir. Birim genelde kiltası ara katkı ve ara katmanlı killi

kireç taşından yapıldır. İkincisi Malkuyu mevkiinde görünürleri olan Malkuyu formasyonudur. Formasyon genelde iyi bir marn bileşimine sahiptir. En fazla 100 m. kalınlıktadır. ve 1 km²'lik bir yayılımı bulunmaktadır. Her iki birimin toplam görünür rezervi 4,1 milyar tondur. Bu değer bölgede kurulacak bir çimento fabrikasının ihtiyacını çok uzun yıllar karşılayacak kapasitededir.

Malkuyu formasyonu ve Kapullu kireçtaşından derlenen örneklerin kimyasal analizleri, her iki birimin portland çimentosu yapımına uygun olduğunu belirtir" (ÖNAL, 1989, 1)

"Görgü (Cafana) köyü çevresinde Permo-Karbonifer yaşlı Malatya Metamorfitlerini kesen ve yaklaşık K-6 doğrultulu yırtılma faylarının zayıflık zonlarına yerleşmiş latik-andezit bileşimli volkaniklere bağlı olarak gelişmiş Zn-Pb karbonat yatakları bulunur. Günümüze değin işletilen cevher miktarı 99.000 tondur. Açık ve kapalı olarak işletilmesi düşünülen 80.000 ton (± 10)'lük bir cevherin varlığı sözkonusudur." (ÖNAL, TUZCU, HELVACI, 1990, 1) Ziraat hammadde kaynaklarına gelince Yeşilyurt çevresinde sulanabilen alanlarda meyve bahçeleri yer almakta, bu bahçelerde daha çok Kiraz, Kayısı, Elma, Armut, Erik, Vişne, Kızılcık, Dut yetiştirilir. Su boylarında ve bahçelerin kenarlarında ise Kavak, Söğüt, Ceviz ağaçları bulunmaktadır. Sulanamayan bir kısım arazide üzüm bağları yer alırken, daha çok tahıl ziraati yapılır. Çevre köylerde küçükbaş hayvancılık yaygın olarak yapılmaktadır.

Ağaç ürünleri, Taşa-Toprağa dayalı endüstri dalları hammaddeyi yöreden sağlarken diğer endüstri dalları hammaddeyi bölge dışından temin etmektedir. Kayısı paketleme tesislerinde kullanılan kuru kayısı Malatya kuru kayısı pazarından ve üreticilerden temin edilmekte, Dokuma

endüstrisinde iplik fabrikası ihtiyaç duyduğu pamuğu Diyarbakır (Çermik) dan, Pamuk ipliğini ise daha çok Malatya, G.Antep, Adana, K.Maraş'taki fabrikalardan temin etmektedir. Kuru yemiş imalatında ise yerfıstığı Osmaniye'den (Adana), Çekirdek Trakya'dan, Nohut Denizli ve Çorum'dan, Fındık Ordu ve Giresun'dan temin edilir. Giyim sanayi ise sipariş üzerine foson üretim yapmaktadır.

2.3. Nüfus ve İşgücü

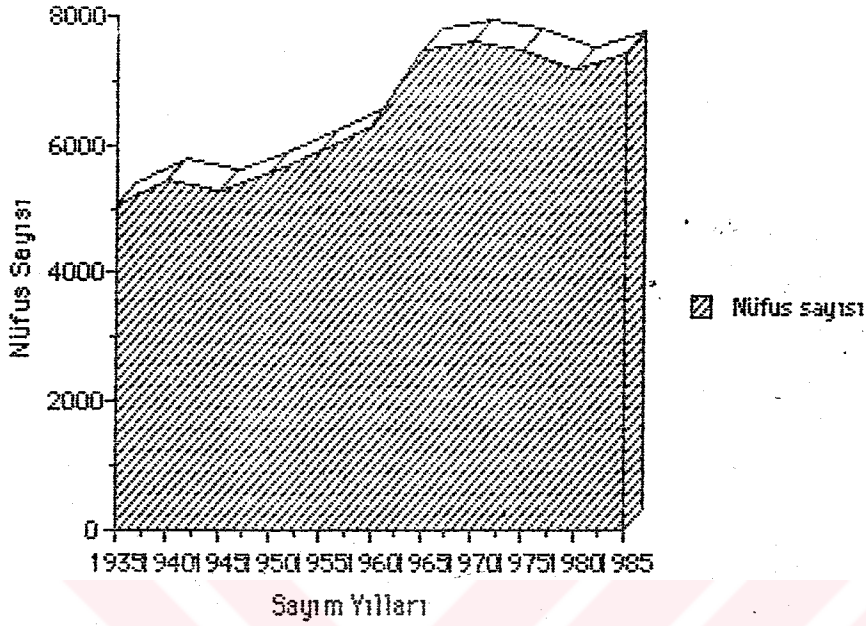
"Ekonominin gücü ve önemi bir ülkenin bütün nüfusunun durumuna bağlıdır. Bunun yanında, nüfusun sosyal durum ve davranışı, dağılışı ve sayısı, ekonomik hayatın teşkili ve düzenlenmesi için oldukça önemlidir" (KARABORAN, 1987, 1) "...Yoğun makinalaşmaya rağmen modern sanayide işçi önemli bir faktördür. Binlerce işçinin çalışmakta olduğu fabrikalar bunun açık örnekleridir." (TÜMERTEKİN, 1984, 192)

— Table-1. Yeşilgurt ilçe merkezinde 1927-85 yılları arasında nüfusun gelişimi

Yıl	Nüfus sayısı	Artış	Beş Yıllık artış yüzde olarak	Yıllık artış yüzde olarak
1927	Bu yıllarda Yeşilgurt Çırmıklı adı ile Malatya'ya bağlı köydür. Bu yıla ait sağlıklı nüfus verisi yoktur.			
1935	5056	-	-	-
1940	5429	373	7.3	1.4
1945	5284	-145	-2.6	-0.5
1950	5581	297	5.6	1.1
1955	5924	343	6.1	1.2
1960	6303	379	6.3	1.2
1965	7436	1133	17.9	3.5
1970	7567	131	1.7	0.3
1975	7451	-116	-1.5	-0.3
1980	7146	-305	-4.1	-0.8
1985	7398	252	3.5	0.7

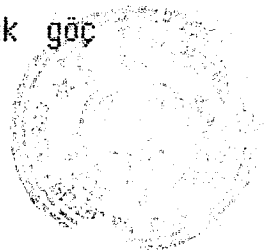
(Kaynak T.C., B. D.İ.E. Genel nüfus sayımı sonuçları, ilgili yıllar)

Grafik-1 Yeşilyurt ilçe merkezinde nüfusun gelişimi

Yeşilyurt ilçe merkezinin 1935 yılındaki toplam nüfusu 5056 olarak düşünülürse 1935-40 yılları arasında %7,3, 1945-50 yılları arasında %5,6, 1950-55 yılları arasında %6,1, 1955-60 yılları arasında %6,3, 1960-65 yılları arasında %17,9, 1965-70 yılları arasında %1,7, 1980-85 yılları arasında %3,5 oranlarında artarken, Buna karşılık 1940-45 yılları arasında % -2,6, 1970-75 yılları arasında % -1,5, 1975-80 yılları arasında % -4,1 oranlarında düşüş görülmüştür. Yeşilyurt ilçe merkezinin nüfusu 1935-1985 döneminde 5056 dan 7398'e çıkarken 2342 kişilik bir artış ile %46 oranında artmıştır. (Tablo-1) Oysa aynı dönemde Türkiye nüfusu üç katından fazla Malatya'nın nüfusu ise iki kat artmış olup Yeşilyurt bu artış oranı ile Türkiye ve Malatya ili nüfus artışının gerisinde kalmıştır. Bunda daha çok ekonomik sebepler ile Malatya il merkezine ve İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlere yönelen göç etkili olmuştur. Bunun yanısıra çevre köylerden Yeşilyurt ilçe merkezine 1940'lı yıllardan başlayarak göç

meydana gelmiş ve bu insanlar Gedik mahallesini meydana getirmişlerdir. Mahalle sakinleri ile yaptığımız görüşmede kız kaçırma, kandavası, iş bulma, eğitim ve sağlık imkanlarından faydalanma gibi sebepler ile göç etmişler, bunda Yeşilyurt'un Malatya'ya olan yakınlığında etkili olmuştur. Gedik mahallesine göç edip yerleşenler daha çok Yeşilyurt'un güneyinden, Beydağları ve Karlık dağı eteklerinde bulunan köylerden, Porğa adlı mevkiden gelmişlerdir.

Table-2. Yeşilyurt ilçe merkezinde yaş grupları

Yaş grubu	Erkek	Kadın	Toplam	% oran
0-15	-	-	2546	34.4
16-65	2262	2153	4415	59.6
65 +	206	234	440	6
TOPLAM	-	-	7398	100

(Kaynak T.C. B. DİE 1985 Genel nüfus sayımı sonuçları)

"Nüfusun ülke, herhangi bir mekan hatta herhangi bir büyük şehir ölçüsünde değişen özelliklerinden biri yaş yapısıdır. Gerçekten, belirli bir mekandaki nüfusun miktarı yanında, onun çeşitli yaş gruplarının da, özellikle çalışabilir ya da faal nüfus olarak adlandırılan 15-65 yaş arasındaki nüfus miktarlarının işgücü kapasitesi, gıda ve çeşitli hizmetlere olan ihtiyaç, aile tipleri, doğum ve ölüm oranları ve nihayet göçler bakımından önemlidir" (TÜMERTEKİN, 1984, 143)

1985 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre Yeşilyurt ilçe merkezinin toplam nüfusu 7398 olup, bunun %34,4'ü 0-15 yaş arası, %59,6'sı 15-65 yaş arası, %6'sı 65 ve daha yukarı yaş grubunda bulunmaktadır.

Çalışabilir nüfus (15-65 yaş arası) %59,6 ile en yüksek oranı teşkil etmektedir.

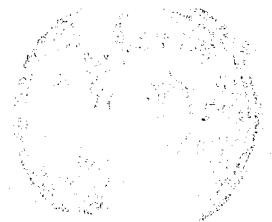
2.4. Enerji

İmalatın makina ile yapılmakta olması modern sanayinin en açık özelliğidir. Makinaların gerek yapılması gerek çalıştırılması için ise insan gücünün çok üstünde olan enerjinin gerekli. oluşu modern sanayi faaliyetleri ile Enerji kaynakları arasındaki yakın ilişkinin esas sebebidir" (TÜMERTEKİN,1969, 64)

Yeşilyurt'ta mevcut sanayi tesislerinde kullanılan başlıca enerji kaynakları; kömür, fuel oil ve elektrik olup mevcut tesislerin hemen hepsinde elektrik enerjisi kullanılmaktadır. Bunun yanısıra kireç fabrikası ve kireç ocağında kok kömürü ve toz taşkömürü kullanılmaktadır. Boya-Äpre tesislerinin buhar kazanları içinde fuel-oil kullanılmaktadır.

1951 yılında Sümerbank tarafından Derme çayı üzerinde, Kapılık mevkiinde yapılmış olan 4,50 M.W. gücünde ve 10^6 Kwh. yıllık üretim kapasitesine sahip Derme santralının inşası ve üretime geçmesi (DSİ, Türkiye'deki Barajlar ve Hidroelektrik Santraller, 1984) ile Yeşilyurt elektrik enerjisine kavuşmuştur. Zamanla sanayi tesislerinin özellikle dokuma atölyelerinin artması ile enerji ihtiyacı da artmış, mevcut elektrik şebekesi yetersiz kalmış ve Sümerbank ile anlaşmazlıklar çıkmıştır. Bunun üzerine elektrik dağıtım şebekesi yenilenmiş ve 1971 yılından itibaren Sümerbank yerine T.E.K.'ten elektrik sağlanmaya başlanmıştır. Günümüzde elektrik enerjisi temininde herhangi bir problem yoktur.

Tesislerde kullanılan Kok kömürü ve Taş kömürü tozu İskenderun'dan fuel-oil ise piyasadan temin edilmektedir.

2.5. Ulaşım

"Ulaşım yolları ve taşıma imkanları altyapısının bir kısmını teşkil etmektedir. Bunlar bir bölgenin ekonomik gelişmesi için oldukça önemli temel esasların bir parçası olarak görülmesi gereken faktörlerdir. Ulaşım tarafından oldukça fazla etki altına alınmış olan ve bu yüzden zorlanan bir yöre ulaşım yollarının yapı ve şeklini; tesir altında bulundurur. Ayrıca ulaşım çok çeşitli şekillerde Kültür yöresinin yapısınada tesir eder." (KARABORAN, 1989, 94) Böylece "Kadim çağlardan beri önemiyetini belli etmiş bir takım işlek yollara düğüm teşkil etmekte" (İslam Ansiklopedisi, 1972, Malatya maddesi) olan Malatya'ya yakınlığı dolayısı ile de Yeşilyurt yakın ve uzak çevre ile bağlantı kurmakta zorluk çekmemiştir. Eski Adıyaman yolu da Yeşilyurttan geçmekte olup bu yol vasıtası ile Urfa'ya kadar gidilmekte idi. İlçe merkezinden geçmekte olan bu yol Adıyaman caddesi olarak adlandırılmıştır. Kuzey yönde Derme çayı vadisini takip edip Beyler deresi mevkiinde Malatya-Kayseri, Malatya-G.Antep yönünde devam eden ana yola bağlanan bir diğer yol bulunmakta ve bu yolun ilçe merkezindeki kısmı G.Antep Caddesi adını almaktadır.

Her iki yolda geçmişte kervancılar tarafından kullanılmış olup ilki Adıyaman yolu, diğeri Gazi Antep yolu, Halep yolu olarak anılmaktadır.

Günümüzde Derme çayı vadisinde Malatya'ya 9 km. mesafede bulunan Yeşilyurt elverişli ulaşım imkanlarına sahip bulunduğu için geçmişten bugüne varlığını devam ettirmiştir. "Yeşilyurt'a bağlı köylerin %100'ü 1-50 km.lik Asfalt stabilize yolla il merkezine ve %22'si stabilize, %76'i asfalt stabilize yolla ilçe merkezine ulaşım sağlanmaktadır." (T.C. K.K. B. Malatya ili Köy Envanter Etüdü, 1984, 45)

Yeşilyurt'tan il merkezine düzenli otobüs seferleri Belediye'ce

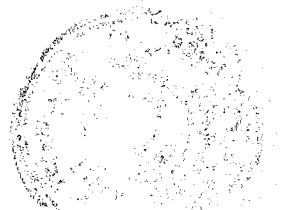
sağlanmakta olup, minibüs ve taksiler de çalışmaktadır. Halen 20 minübüs, 3 otobüs ve 9 taksi çalışmaktadır. Köyler'e Yeşilyurt'tan düzenli olarak otobüs, minübüs ulaşımı olmayıp her köy doğrudan il merkezi ile olan bağlantıyı kendisi sağlamaktadır.

2.6. Sermaye ve Pazar

Yeşilyurt'ta mevcut endüstri tesisleri özel sektöre ait olup, müteşebbislerin öz sermayeleri ile kurulmuştur. Tesislerden sadece biri, Yifaş A.Ş. 1472 üyenin ve kamu kuruluşlarının ortaklığı ile gerçekleştirilmiş çok ortaklı bir A.Ş. tir.

Ticari işyerleride aynı şekilde müteşebbislerin kendi sermayeleri ile kurup, işlettikleri birer işyeri durumundadır. İşyerlerinin kurulup, gelişmesinde mahalli sermaye etkili olmuştur. Geçmişte el sanatlarının, bahçe ziraatinin ve ticaretin yer aldığı bir merkez olması bu sermaye birikimini sağlamıştır. Günümüzde ise özellikle küçük tesisler işletme sermayesi ve makina parkını yenilemede sermaye sıkıntısı çekmektedirler. Esnaf Kefalet Kooperatifi vasıtası ile Halk Bankasından alınan kredi ise yıllık %48 faizli ve azami 10 milyon TL. olup ihtiyaca cevap vermemektedir.

Yeşilyurt'un il merkezine olan yakınlığı ve ulaşım kolaylığı ürünlerin pazarlanmasını olumlu yönde etkilemiş bir pazar sorunu ile karşılaşılmamıştır. Geçmişte çevre köylere'de hizmet eden bir pazar özelliğine sahip iken bugün köylerin doğrudan şehir merkezi ile irtibat kurmaları bu özelliğini kaybetmesine sebep olmuştur.

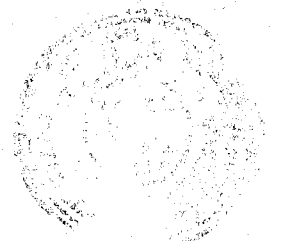

3. ELSANATLARI ve ENDÜSTRİ

3.1. Elsanatlarının Tarihçesi ve Gelişimi

"Milli kültürümüzün en canlı delili ve paha biçilmez hazinesi olan elsanatları konusuna bakacak olursak, kullanılan hammaddenin bölgeye has olması nedeni ile genelde yöresel karakter taşımaktadır. Söz konusu yöresel karakterdeki el sanatları, başlangıçta kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılama amacına yönelikken daha sonraları ticari nitelik kazanmış ve nihayet meslek haline dahi gelmiştir. Ancak buldukları dar çevreden kurtulup yurt düzeyine yayılamamak, dolayısı ile bu işin ekonomik açıdan fayda sağlamaması, bu meslek erbabını mali sıkıntıya sokmuş ve netice de bir kısmı mesleği terk ederek başka işlere atılmışlardır. Yine büyük şehirlerdeki iş imkanının fazlalığı ve diğer sebepler, köyden şehire göçü başlatmış, böylece bu sanatta uğraşanların sayısı azalmış, çırak yetiştirilememiş ve nihayet bu sanat dalı yok olmaya başlamıştır." (T.C., S.T.B. Türk Elsanatları araştırma raporu, 1989, 141-148)

Geçmişte Yeşilyurt'ta bağ-bahçe ziraatı ve ticaretin yanısıra el sanatları da önemli bir geçim kaynağı olmuştur. Pamuk ipliğinden imal edilen bez, ehram, yün ipliğinden yapılan aba ve şalvar kumaşı, yün, kıl veya pamuktan kilim dokuyan, kök boya ile bunları çeşitli renkte boyayan dokumacılar, çeşitli giyim eşyası diken terziler, ayakkabı yapan yemeniciler, bakır kapları kalaylayan kalaycılar, yük ve binek hayvanlar için palan (semer) yapan palancılar, nalbantlar, ağaç eşya ve ahşap doğrama yapan marangozlar, demir araç-gereç yapan demirciler bulunmakta idi. Bu sanat erbabları Yeşilyurt kadar çevre köylere de hizmet etmişler bu da Yeşilyurt'a merkezi yer özelliği kazandırmıştır.

Zamanla fabrikasyon üretimin ve eşyaların yaygınlaşması bu mesleklerin kaybolmasına ve azalmasına sebep olmuştur. Gene ulaşımda, motorlu araçların çoğalması ve yolların daha iyi bir hale gelmesi ile köylerin doğrudan şehirle irtibat kurmalarına ve ihtiyaçlarını şehirden temin etmelerini sağlamış Yeşilyurt'un elsanatları yolu ile kırsal kesime hizmet etme özelliği ortadan kalkmıştır. Dokumacılık gelişerek Atölye tipi sanayi haline gelmiş, marangozların bir kısmı elektrikli makina temini ile hızar atölyeleri kurmuşlar, demircilik, nalbantlık, kalaycılık, palancılık gibi meslekler kaybolmuş veya yok olmaya yüz tutmuştur. Halen 2 palancı, 1 kalaycı aralıklı olarak faaliyet göstermektedir. Kişisel zevke hitap eden terzilik ise varlığını korumuştur.

Günümüzdeki yapı ise aşağıda olduğu gibidir.

El sanatları işletmeleri

1- Metal İşleyen el sanatları

<u>İşletme çeşitleri</u>	<u>Sayısı</u>
Kalaycı	1
Kaynakçı	3
Radio-Tv. Tamircisi	3
Tüfek tamircisi	1
Elektrikçi	2
TOPLAM	10

Yeşilyurt ilçe merkezinde metal işleyen elsanatlarına ait 10 işletme olup, bu işletmeler ilçe merkezinin ve çevresinin ihtiyaçlarına cevap verirler.

2- Giyim, Tekstil İşleyen elsanatları

<u>İşletme çeşitleri</u>	<u>Sayısı</u>
Terzi	5

Ayakkabı tamircisi	5
Palancı	1
TOPLAM	11

Yeşilyurt'ta 5 terzi, 5 ayakkabı tamircisi 1 de palancı bulunmaktadır. Yeşilyurtluların talebini yeterince karşılamaktadır

3.2.Endüstrinin Tarihçesi ve Gelişimi

"Cumhuriyet dönemindeki sanayinin gelişim sürecini takip edebilmek için Osmanlı sanayinin gelişiminide dikkatle izlemek gerekir. Çünkü bilinen bir gerçektir ki, herhangi bir ekonomiye kendinden önceki ekonominin ve aynı zamanda yan ekonomilerin tesiri büyüktür. Bu nedenle Osmanlı'nın Cumhuriyet'e bıraktığı mirasa da bakmak gerekir." (KARABÖRAN, 1989, 2)

"Geniş alanlara yayılmış olan Osmanlı imparatorluğunun mamul madde ihtiyacı 19. Yüzyıla kadar elverişli doğal ve beşeri koşullar içinde doğan ve gelişen ev ve atölye tipi imalat ile karşılanmaktaydı. Fakat, Avrupa'da modern sanayinin gelişmeye başlaması Osmanlı imparatorluğunda etkisini hızla hissettirdi. .... Kapitülasyonlar, yabancı yatırım ve işletmecilere tanınan sınırsız kolaylıklar, yerli üretimin Avrupalı fabrikasyon üretimle rekabet edememesi vb. nedenler yüzünden, imparatorluğun bu sıralarda Batı'da doğan sanayi devrimi'ne ayak uyduramaması, Türk el sanatlarının gerilemesine ve işsizliğe yol açtı." (ÖZGÜÇ, 1986-1987, 37)

"Cumhuriyet idaresi, Osmanlılardan, sayıları 270'e yaklaşan atölyeleri devraldı. Lozan barış anlaşmasıyla (1923) kapitülasyonlar kaldırıldı. Fakat anlaşma gereği Türkiye, 1929 yılına kadar, Avrupa mallarına gümrük vergisi koyma hakkına sahip değildi. Bu sebeplede, kuracağı

endüstri tesislerini yabancı rekabete karşı koruma imkanına sahip değildi.

1930 yılında, zirai ürün fiyatlarının bütün dünyada düşmesi, ihrac gelirlerimizi azalttı. Dışardan mamül madde getirtmekte zorluk çeken ülkemiz, bazı malları dahilde imal etme çarelerini aradı ve 1934-1938 de 5 yıllık bir plan hazırladı. İlk beş yıllık dönemde, planlanan 16 dokuma, maden, selüloz, seramik fabrikası kurulmuş, özel teşebbüsde, dokuma fabrikalarıyla bu seferberliğe katılmış ve Türkiye endüstrisinin çekirdeği bu dönemde kurulmuştur. İkinci 5 yıllık plan dönemi (1939-1945), son cihan savaşı yıllarına rastlamış, endüstrileşme durmuş; bütün faaliyet, yıpranmış endüstriyel teçhizatın yenilenmesine yöneltilmiştir.

Türkiye, dış yardımların artması ve sınıai yatırımların teşvik görmesinden cesaret alan özel teşebbüsün de katılmasıyla, 1958 yılından sonra büyük bir endüstrileşme dönemine girmiştir." (YÜCEL, 1987, 165)

Derme çayı vadisinde eski Adıyaman yolu üzerinde kurulmuş olan Yeşilyurt eski adı ile Kariye-i Çırmıktı Kanuni devri Malatya tahrir defterine göre 116 haneli bir köy durumundadır. Bu kayda göre en fazla verginin çevre köylerde bulunmayan Boyahane vergisi olması ve pamuk vergisininde tespit edilmiş olması (Bkz. ELİBÜYÜK, YINANÇ, 1983, 50) sebebi ile Yeşilyurt'ta dokumacılığın oldukça gelişmiş bir durumda olduğunu anlıyoruz. Dokumacılık için gerekli hammadde olan pamuk üretimi bulunmakta (günümüzde çevrede pamuk ziraatı yapılmamaktadır), Yün ve kıl ise hayvanlardan temin edilmekte idi.

"Çok eski çağlardan beri Malatya ve çevresinde dokumacılık, çifçilik ve tarımın diğer kolu olan hayvan besiciliği yanında en önemli sanayi kolu olarak mevcuttur. ... Bu arada satışa sunulmak üzere perdelikler, bezler, kilim, cecim ve halılar dokuyan özellikle Çırmıktı bağ köyü (Yeşilyurt) ile

Malatya şehrinin kuzey kısmına düşen Çarmuzu mahallesi yöresinde Culfa'lık işini meslek edinen piyasa tezgahları gelişmişti" (BAŞBAY, 1986, 100-101)

Pamuk veya yün iğler kullanılarak iplik haline getirilmiş, renkli kumaş dokunacağında, kazanlarda kaynatılıp boyanmış ve açık arazide kurutulmuştur. Boya olarak 1930'lu yılların sonuna kadar kök boya tabir edilen ağaç yaprağı veya otlardan elde edilen boyalar kullanılmıştır. Tek katlı iplikler daha dayanıklı olması ve kolay işlenmesi için kitre zamkı ile muameleye tabi tutulmuş (Kitre zamkı Yeşilyurt'un güneyinde Adıyaman iline bağlı Çelikhani ilçesinden Porğa olarak adlandırılan mevkiden temin edilmiş) Kitre zamkı temin edilemediğinde ise ağaç zamkı kullanılmış.

Yün iplikten dokunan şalvar kumaşında ise siyah renk tercih edilmiş olup, yün iplik ve yün Karagöz köyünde boyatılmıştır. Bu boyama işleminde çamur kullanıldığı için çamur boyası olarak tabir edilmektedir. Köylüler için yapılan Abalar genellikle siyah veya beyaz renkte yapılmış desen olarak iki büyük bir orta ikide küçük çizgi kullanılmıştır. Pamuklu bez üretimi 60-68 cm. eninde değişmekte olup genellikle boyanmadan beyaz olarak üretilmiştir. Dokumacılıkta kullanılan el tezgahlarında Gürgen ağacı tercih edilmiş Yeşilyurtlu marangozlar tarafından yapılmıştır. Elde edilen dokumacılık ürünleri çevre köylere satılmakla beraber daha çok Malatya'da Yeni cami çevresinde kurulan pazar yerinde satılmıştır. İhtiyaç duyulan pamuk önceleri çevreden sağlanırken sonraki yıllarda Harput'tan ve Çukurovadadan temin edilmiştir.

Bu üretim tarzı 1939-40 yıllarına kadar devam etmiştir. Bu tarihlerde başlayan sıkıntılı dönemde (II. Dünya Savaşı yılları) talep arttığından el tezgahları yetersiz kalmış biraz daha gelişmiş bir eltezgahı olan çekme

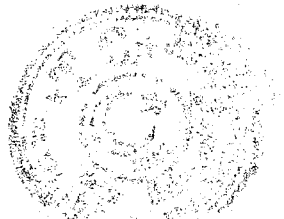
tezgahlar kullanılmaya başlanmıştır.

Malatya Sümerbank Pamuklu tesislerinin işletmeye girmesi ve piyasada fabrika ipliği bulunması sebebi ile daha kaliteli olan fabrika ipliği tercih edilmeye başlanmıştır. Bu arada çok sayıda dokumacı da Malatya Sümerbank pamuklu tesislerinde işçi olarak çalışmaya başlamış böyle Yeşilyurt'taki dokumacılık fabrikaya bir anlamda kalifiye eleman temin etmiş oldu.

1940 yılında İktisat ve Ticaret Bakanlığının Kooperatifleşen dokumacılara kontenjan ipliği vereceği şeklindeki teşviki, İl İktisat Müdürlüğünün kooperatifleşmedikçe fabrika ipliği verilmeyecek şeklindeki ifadesi üzerine, Ankara'ya bir grup temsilci gönderilip, görüşmeler yapıldı ve Yeşilyurt'ta dokumacılar kooperatifi kuruldu. Kooperatif aylık kontenjan olarak her üyeye 2-4-5 paket (1 paket 4,5 kg.) iplik sağladı. Kooperatife bütün dokumacılar üye durumunda olup çekme tezgahı olan 500 üye bulunmaktaydı. Temin edilen iplik 6-30 numara arasında değişen kalınlıkta olup bu ipliklerden iç çamaşırılık bez, tülbent, başörtüsü, grizet (okul önlüğü kumaşı), dırıl (alaca), peştemal, beyaz bez, ehram üretimi yapıldı.

Fabrika üretimine ve rekabetine dayanamayan el tezgahı üretimi 1940'lı yılların sonunda pazarını kaybetti ve 1950 yılında da kooperatif lağvedildi.

1951 yılında Sümerbank tarafından Yeşilyurt'un güneyinde Gündüzbey kasabası Kapılık mevkiinde yaptırılan Derme santralının üretime girmesiyle birlikte Yeşilyurt elektriğe kavuşmuş oldu. Elektrik enerjisinin mevcudiyeti zor durumda olan dokumacılığın gelişmesine yeni bir yön verdi. 1954 yılında elektrikle çalışan motorlu dokuma tezgahları getirildi ve bu tezgahlar Yeşilyurt'ta büyük bir ilgi ile karşılandı. İlk tezgahlar

Mersin den Şadi bey isimli bir iş adamından alındığı içinde Şadi bey tezgahları olarak anılmıştır. Daha sonra Bursa tezgahları getirilmiş zaman içerisinde çok çeşitli tip ve markada makinalar temin edilmiştir.

Artan üretimle pazar ilişkilerinin gelişmesi neticesinde tesislerde gelişme görüldü. İhtiyacı karşılamak için Boya Apre makinaları, Hasıl makinaları, iplik bükme makinaları getirilerek üretime geçildi. 1958 yılında 3 adet olan tesis sayısı 1968 yılında 23 adete 1978 yılında 59'a 1988 yılında ise 67 ye yükselmiştir. Bu üretim ve tesislerdeki gelişme 1974 yılı başlarına kadar bütün hızı ile devam etti. Fakat bu yıllarda makinalarda görülen teknolojik gelişmeye uyum sağlanamamış, yeni model makinalar temin edilemediği için boyahane tesisleri kapatıldı ve tek tür kumaş üretimine geçildi*

Böylece geleneksel ev imalatı, teknoloji ve piyasa şartları etkisinde varlığını devam ettirip gelişerek "Hammaddeyi başka alanlardan sağlayabilen ve mamül maddeyi de başka bölgelere yada imalat faaliyetinin yer almış olduğu alana satabilen, imalatın evlerden çıkıp "Atölye" adı verilen yerlerde toplanmaları ile ortaya çıkan Atölye tipi imalat haline geldi" (TÜMERTEKİN, 1982, 177) Makinalaşma ile üretimin artması pazar ilişkilerinde gelişmesi ile dokumacılar İstanbul'da bu dal ile ilgili tesisler kurmuşlar ve daha çok Sağmalcılar semtini tercih etmişlerdir. İstanbul'da faaliyet gösteren bir kısım müteşebbis daha sonra Malatya il merkezinde büyük tesisler kurmuşlardır.

Giyim sanayi dalında faaliyet gösteren YİFAŞ A.Ş. 1972 yılında bölgede

*) Modern fabrikaların ürünleri ile fiyat ve kalite yönünden rekabet edilemediği için pamuklu elbiselik, gömleklik vb. desenli, kumaş üretiminden vazgeçilerek ipliğin boyanmasına gerek duyulmayan etamin ve blucin kumaşı üretimine geçildi. 1977 yılından sonra etamine talebin azalması, blucin kumaşında ise kalite gelişimine ayak uydurulamadığı için üretimden vazgeçildi ve daha az işçilik gerektiren talebin fazla olduğu çadır bezi ve tentelik bez üretimine geçildi.

dokumacılık ile iştigal eden esnafın hammadde ihtiyacını da karşılamak üzere bir grup girişimci halk, YİFAŞ A.Ş.'nin nüvesini oluşturarak Yeşilyurt ilçesinde 25.000 iğlik pamuk ipliği tesis etmek üzere şirket kurma çalışmaları ile oluştu.

İplik üretimi için kurulan şirket kredi temininde politik etkiler ile önce Makina imalat sanayiine (Dokuma tezgahları imalatı) çevrilmiştir, buda olmayınca 1979 yılında yatırım konusunu Konfeksiyon imalat sanayii olarak değiştirmiş ve 1983 yılında deneme üretimine başlamıştır. Açılışından bu yana fason üretim yapan işletme istenen performansa ulaşamamıştır. Bunda işletme sermayesinden yoksun olması, kalifiye eleman bulunmaması, pazarlama merkezlerine uzaklığı, hammadde ve malzeme piyasasına uzaklığı gibi sebepler etkili olmuş, aranılan kalifiye eleman bulunamamış, mevcut işçilerin eğitimine fırsat bulunamamıştır. Bu sebepler ile aralıklı olarak faaliyet gösteren tesis, 1988 yılında faaliyetini durdurmuştur. Haziran 1989 da Türkiye Kalkınma Bankası desteği ile fabrika üretime geçirilmiş halen üretim devam etmektedir.

Geçmişte Derme çayı vadisi boyunca inşa edilmiş su değirmenleri 1960'lı yıllara kadar varlığını devam ettirmiş, Yeşilyurt ve çevre köylere hizmet etmiştir. 5 adet su değirmeni yapılmış olup bunlar Yeşilyurt'un elektriğe kavuşması ile 1962 yılında yapılan elektrikli değirmenin çalışması ve ileriki yıllarda daha da gelişmiş makinaların getirilmesi ile faaliyetlerine son vermişlerdir.

Halen 1 modern değirmen çalışmasına devam etmektedir. Un fabrikası gedik mahallesinde 1974 yılına kadar faaliyet gösteren Kiremit fabrikasının arazisi üzerine kurulmuştur. Hammaddeyi başka alanlardan sağlayan ve bölge dışına pazarlayan un fabrikası ucuz ve geniş alan

bulması işçi teminindeki kolaylık, şehre yakınlık gibi nedenler ile burayı tercih etmiş durumdadır. Yeşilyurt'ta faaliyetine son veren Kiremit fabrikasının işletme sahipleri Elazığ'da İyidemirler Kiremit Fabrikasını kurmuşlardır. Leblebicilik işi ise gelişmiş, imalatını yapan kişiler Malatya il merkezinde faaliyet göstermekte olup, kuruyemiş imalat tesisleri ise Gedik mahallesinde bulunan fabrikada devam etmektedir.

İhracata yönelik faaliyet gösteren Kaysı paketleme tesisi Yifaş'ın geniş ve boş olan kapalı alan imkanından faydalanmış fabrikanın boş olan depolarından bir kısmını kiralayarak makinelerini yerleştirmiş 1989 yılından beri üretime devam etmektedir.

Gedik mahallesi ve çevresindeki tarıma elverişli olmayan taşlık arazi Kireç taşlarından meydana geldiği için Kireç ocakları için uygun bir yer olmuş ve işletilmiştir. Günümüzde 1 kireç ocağı ve bir kireç fabrikası faaliyetini sürdürmektedir.

Yeşilyurt'un elektriğe kavuşması ile Hızır Atölyeleri kurulmuş, yakın çevrenin inşaat için ihtiyaç duyduğu ahşap malzeme üretilmiştir. İşlenecek ağaç Yeşilyurt ve çevresinden (Derme suyu vadisinde çok miktarda bulunan Selvi, Kayak, Söğüt vb.) temin edilmiştir. Pazarın sınırlı olması sebebi ile Yeşilyurtlu müteşebbisler daha çok Malatya sanayi bölgesinde tesislerini kurmuşlardır.

3.3. Bugünkü Yapı ve Düzen

Yeşilyurt ilçe merkezinde faaliyette bulunan 66 endüstri tesisi bulunmaktadır. Tesis sayısı bakımından %86,4 lük oran ile dokuma endüstrisi (76 tesis) başta gelmektedir. Onu %5,7 lik oran ile ağaç ürünleri (5 tesis), %4,5 luk oran ile gıda (4 tesis), %2,3 lük oran ile taş, toprağa

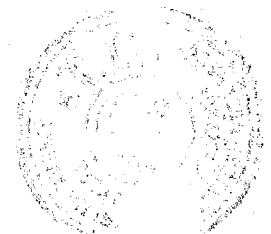
dayalı endüstri (2 tesis), %1,1 lik oran ile giyim endüstrisi (1 tesis) takip etmektedir (Tablo 3)

İşçi adedine göre bir sıralama yapacak olursak 333 işçi ile dokuma endüstrisinin başta geldiğini onu 70 er işçi ile giyim ve kireç endüstrisi, 40 işçi ile gıda, 7 işçi ile ağaç ürünleri endüstrisi takip etmektedir.

Dokuma endüstrisi hem işçi, hem de tesis sayısı bakımından başta gelmektedir.

Tablo-3 Yeşilyurt'ta endüstri tesislerinin bugünkü durumu

Endüstri Kolu	Dokuma	Giyim	Ağaç ürünleri	Gıda	Taşa-Toprağa Dayalı End.	Toplam
Tesis adedi	76	1	5	4	2	88
Tesis oranı	%86.4	%1.1	%5.7	%4.5	%2.3	%100
Toplam işçi	333	70	7	40	70	520
Toplam işçi oranı	%64	%13.5	%1.3	%7.7	%13.5	%100
Erkek işçi	256	30	7	40	70	403
Erkek işçi oranı	%63.5	%7.5	%1.7	%9.9	%17.4	%100
Toplam içindeki oran	%49.2	%5.7	%1.3	%7.7	%13.5	%77.4
Kadın işçi	77	40	-	-	-	117
Kadın işçi oranı	%65.8	%34.2	-	-	-	%100
Toplam içindeki oran	%15	%7.6	-	-	-	%22.6

3.3.1. Büyüklük

Çalışmamıza konu olan 88 endüstri tesisinin büyüklük bakımından incelenmesinde "çalışan kişi" miktarı esas alınmıştır. Bunun başlıca sebebi bu unsur hakkındaki bilginin temin edilebilmesidir.

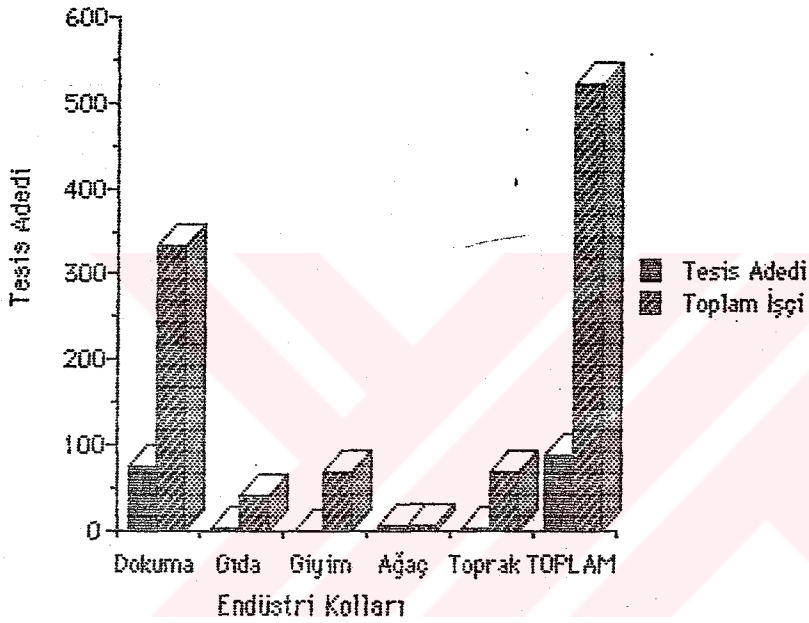
Genel olarak 1-9 arasında işçi çalıştıran tesislerin çoğunlukta olduğu müşahade ediliyor. Tesislerin 74'ü bu kısma girmektedir. 10-25 arasında işçi çalıştıran 11 tesis 25-50 arasında işçi çalıştıran 1 tesis, 50-75 arasında işçi çalıştıran 2 tesis bulunmaktadır. (Tablo 4)

Tablo: 4 Çalışanlar ortalamasına göre işyeri büyüklüğü

Endüstri kolları	Tesis adedi	Toplam işçi	Çalışanlar ortalamasına göre işyeri büyüklüğü							
			1	2	3-4	5-6	7-9	10-25	26-50	51-76
Döküme	76	333	14	21	21	7	4	8	1	-
Gıda	4	40	-	-	1	-	1	2	-	-
Giyim	1	70	-	-	-	-	-	-	-	1
Ağaç ürün.	5	7	3	2	-	-	-	-	-	-
Kireç	2	70	-	-	-	-	-	1	-	1
TOPLAM	88	520	17	23	22	7	5	11	1	2

Tesis büyüklüğü bakımından da endüstri kolları arasında farklar vardır. 1-9 arasında işçi çalıştıran 74 tesisin 67'si doküme endüstrisinde, 5'i ağaç ürünlerinde, 2'si gıda endüstrisinde bulunurken, 10-25 arasında işçi çalıştıran 11 tesisin 8'i doküme endüstrisinde, 2'si gıda endüstrisinde 1'i taşta-toprağa dayalı endüstri dallarında bulunmaktadır. 25-50 arasında işçi

çalıştıran 1 tesis dokuma endüstrisinde, 50-75 arasında işçi çalıştırın 2 tesisden 1'i giyim endüstrisinde, 1'i de kireç endüstrisinde bulunmaktadır. (Tablo 4))Dokuma endüstrisinde daha çok küçük işletmeler hakim durumdadır. Onu ağaç ürünleri ve gıda takip etmektedir. Giyim ve kireç endüstrisinde ise büyük işletmeler hakim durumdadır.

Grafik-2 Çalışanlar ortalamasına göre işyeri büyüklüğü

Ülkemizde "işletmeleri, büyüklüklerine göre sınıflara ayırarak yasalar, yönetmelikler ve tüzükler mevcuttur. Ancak, yasal tanımlamalar, özel amaçlar ile yapıldığı için, özel amaçların gerçekleşmesi yönünden doyurucu olabilirler. Küçük işletmelerin tanımını yapan yasaların başlıcaları şunlardır.

- Türk ticaret kanunu
- Ticaret ve sanayi odaları kanunu
- Esnaf ve küçük sanatkarlar kanunu

- Gelir vergisi kanunu
- Sanayi sicili kanunu
- Belediyeler kanunu

Çalışan işçi sayısına göre işyeri büyüklüğünü belirlemede de kesin ölçütler bulunmamaktadır. "1980 sanayi ve işyerleri sayımında imalat sektöründe istihdam ölçütü olarak kullanılmış 1-9 kişi çalıştıran işyerleri küçük işletme olarak kabul edilmiştir.

Türkiye Halk Bankası, kredilendirme çalışmalarında küçük sanayiciyi tanımlamak amacıyla belirlediği kriterlerde 5-25 kişinin istihdam edildiği yerleri göz önüne almış, 1980 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, D.P.T ve kimi bakanlıklarca ortaklaşa kabul edilen tanımda ise en çok 25 kişi çalıştıran tesisler küçük sanayi olarak kabul edilmiştir" (ALPUGAN, 1988, 5-6-7)

Bu incelemede 25 ve daha az işçi çalıştıran tesisleri küçük sanayi tesisleri olarak kabul ettiğimizde mevcut olan 88 tesisin %96'sı (85 tesis) küçük işletme, %4'ü (3 tesis) büyük işletme olarak ayrılmakta ve Yeşilyurt'ta küçük sanayinin hakim durumda olduğu görülmektedir (Tablo 4)

Tablo-5 Endüstri tesislerinin kuruluş yıllarına göre dağılımı

Sanayi kolları	1951-60	1961-70	1971-80	1981-90
Dokuma	3	37	70	76
Gıda	-	1	2	4
Giyim	-	-	1	1
Ağaç ürünleri	2	2	4	5
Taşa-Toprağa dayalı End.	-	1	2	2
TOPLAM	5	41	79	88

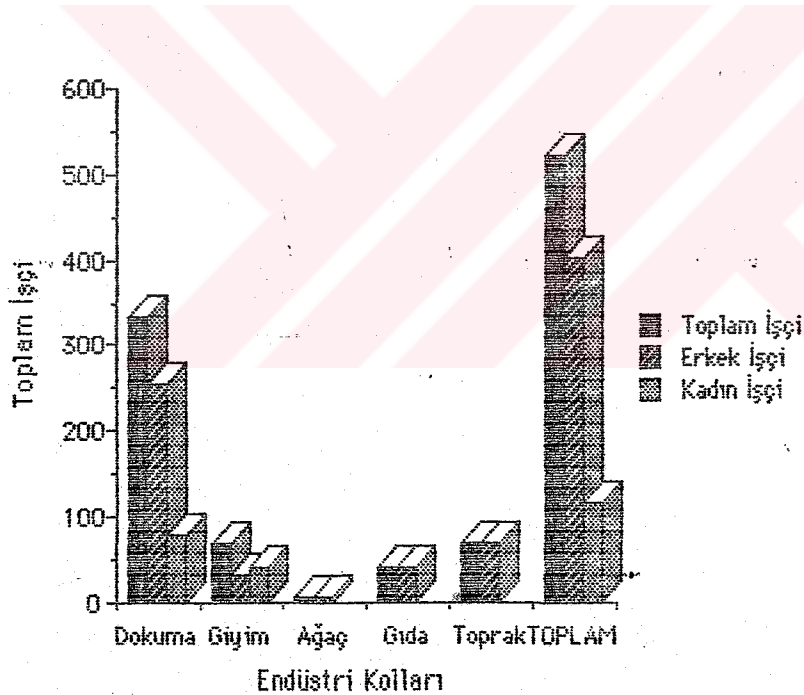

3.3.2. Gelişme seyri

Yeşilyurt'ta 1951-60 yılları arasında 5 olan tesis sayısı, 1961-70 yılları arasında 41'e, 1971-80 yılları arasında 79'a, 1981-90 yılları arasında ise 88'e yükselmiştir.

3.3.3. İşçi

Mevcut tesislerde toplam 520 işçi çalışmaktadır. Dokuma endüstrisinin toplam işçi içerisindeki payının %64 olduğu onu %13,5 ile giyim ve taş-toprağa dayalı endüstri, %7,7 ile gıda, %1,3 ile ağaç ürünleri takip etmektedir.

Grafik-3 Yeşilyurt'ta işçi sayısının endüstri kollarına dağılımı

Toplam erkek işçi miktarında da %49,2 ile dokuma endüstrisi başta gelmekte onu %13,5 ile taş-toprağa dayalı endüstri, %7,7 ile gıda, %5,7 ile giyim, %1,3 ile ağaç ürünleri takip etmektedir. Kadın işçi miktarında da %15 ile dokuma başta gelmekte onu %7,6 ile giyim takip etmektedir.

Yeşilyurt'taki endüstri tesislerinde çalışan işçilerin %77,4'lük bölümü erkek, %22,6'lık bölümü ise kadın işçilerden meydana gelmektedir (Tablo 3). Mevcut tesislerde çalışan 520 işçinin 250'si Malatya'da, 270'i Yeşilyurt'ta ikamet etmekte olup, bayan işçilerin hepsi Malatya'dan gelmektedir. Yeşilyurt dışından gelenler işe gidiş-gelişlerinde, otobüs ve minibüslerden faydalanmaktadırlar.

3.3.4. Ulaşım

İşletmeler hammadde ve mamül madde naklinde karayolundan faydalanmaktadırlar. İşçilerde gidiş-gelişlerinde karayolunu kullanmaktadırlar. İşletmeler servis aracına sahip olmayıp, büyük işletmeler işçilerin yol masrafını karşılamaktalar.

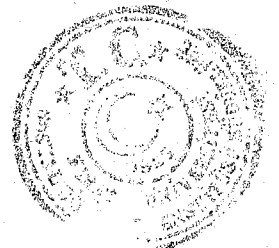
3.3.5. Mülkiyet

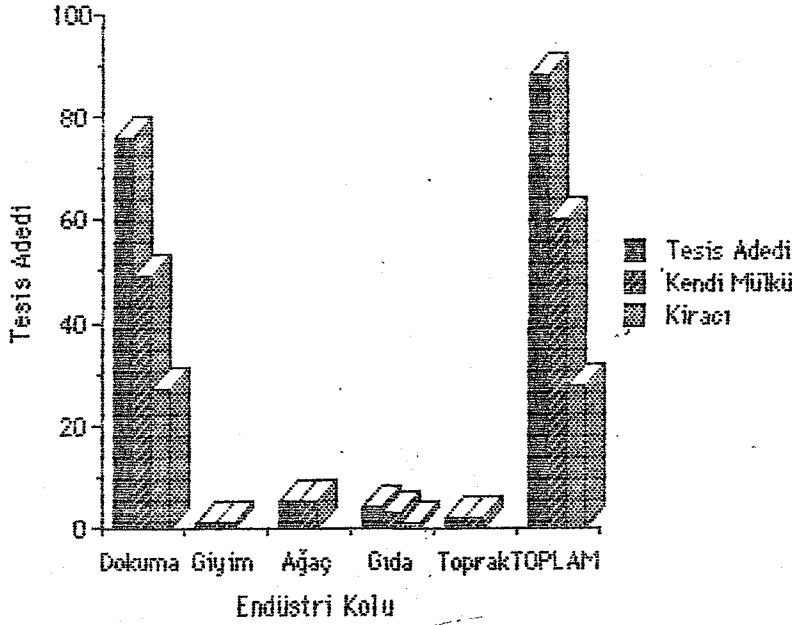
Mevcut tesislerin hepsi özel sektöre ait olup kiralanmış binalarda ençok faaliyette olan işletmeler dokuma endüstrisinde bulunmaktadır.

Tablo-6 İşletmelerin mülkiyet durumu

Sanayi kolu	Tesis sayısı	Kendi mülkü	%	Kiracı olan	%
Dokuma	76	49	55.6	27	30.7
Giyim	1	1	1.1	-	-
Ağaç ürünleri	5	5	5.7	-	-
Gıda	4	3.4	1	1.1	-
Taşa-Toğrağa D.End.	2	2	2.3	-	-
TOPLAM	88	60	68.2	28	31.8

Onu %1,1 ile gıda (1 tesis) takip etmekte, tesislerin %68,2'si (60 tesis) kendi mülkü olan yerde, %31,8'i (28 tesis) kiracı olarak faaliyet göstermektedir (Tablo 6).

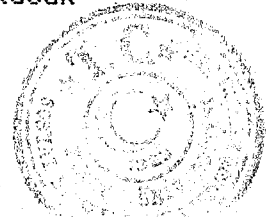
Grafik-4 İşletmelerin mülkiyet durumu

3.3.6. Dağılışı

Yeşilyurt'ta halen faaliyeti devam etmekte olan 88 endüstri tesisi önce 1/2000 ölçekli imar planı paftaları üzerinde işaretlenmiş, sonra dağılışı haritası hazırlanmıştır. Harita 4'de her endüstri tesisi bir üçgen işaret ile gösterilmiş dağılışı düzeni hakkında bir fikir elde edinilmek istenmiş Harita 5'te ise sanayi tesisleri gruplara ayrılarak gösterilmiştir.

Harita 4'de sanayi faaliyetlerinin Yeşilyurt ilçe merkezinin hemen her tarafında yer aldığı görülmektedir ve büyük bir kısmının ikametgahlar arasında buldukları müşahade edilmektedir, tesis yerlerini seçimde tam bir serbesti ile hareket edilmiştir. Sanayi bölgesi tespiti yapılmamış ve bu yönde bir çalışma bulunmamaktadır. Dokümacılar derneği; kooperatif kurarak bir küçük sanayi sitesi yapma girişimi içerisinde olmuştada, uygulamaya geçememiştir.

Yeşilyurt'taki sanayi tesislerinin dağılışına daha yakından bakacak

olursak şu hususlar dikkati çeker. Tesislerin büyük bölümü, özellikle dokuma endüstrisine ait tesisler Derme kanalı ile Derme çayı arasında kalan vadi tabanında toplanmış olduğunu görürüz (Harita 5) İlçenin bu bölümü asıl yerleşilen eski binaların çoğunlukta olduğu yerdir. İkametgahların genellikle iki katlı yapılmış olmaları ve asıl ikamet edilen yerler ikinci kat olduğu için birinci kat atölye için ihtiyaç duyulan kapalı alan imkânını yaratmıştır. Böylece müteşebbisler önceleri kendi binalarının birinci katından faydalanmışlar ve ayrıca tesis için inşaat masraflarından kurtulmuşlar buda yer seçiminde asıl etken olmuştur. Bir kısım müteşebbisde kira yolunu tercih etmiş ve sanayi tesisleri ile ikametgahlar alt alta, yan yana bulunma durumuna gelmişlerdir.

Daha büyük kapalı alana ihtiyaç duyan giyim ve gıda endüstrisine ait tesisler ise biri hariç ikametgah alanlarının çevresinde boş alanlarda kurulmuşlardır.

Taş- toprağa dayalı endüstri dalına ait tesisler ikamet alanının dışında boş arazide, hammaddenin bulunduğu yere kurulmuştur. Yeşilyurt ilçe merkezinde bir sanayi bölgesi tespit edilmediği için tesisler gelişigüzel dağılmışlardır. Mevcut tesislerin 26'sı Hıroğlu mahallesinde, 25'i Molla Kasım mahallesinde, 26'sı Hamidiye mahallesinde 11'i Gedik mahallesinde bulunur. (Harita 5)

3.4. ENDÜSTRİ KOLLARI

3.4.1. Dokuma Endüstrisi :

Yeşilyurt'ta bu endüstri dalına ait 76 tesis ve buralarda çalışan 333 işçi bulunmaktadır. Mevcut tesisler 4 kategoride toplanır.

- 1- Dokuma atölyeleri
- 2- İplik büküm atölyeleri
- 3- Boya-apre atölyeleri
- 4- İplik fabrikası

Dokuma atölyeleri; pamuk ipliği kullanarak tezgahlarda bez (çadır bezi, tentelik bez) üretimi yapmaktadır.

İplik büküm atölyeleri; dokuma atölyeleri için gerekli olan 2 veya 3 kat bükülmüş ipliği hazırlamaktadır.

Boya-apre atölyeleri; dokunmuş olan ham bezin boyanmasını ve aprelenmesini yapmaktadır.

İplik fabrikası; pamuktan değişik kalınlıkta iplik (tek kat) üretimi yapmaktadır.

Toplam tesis sayısı 76 olup, bunun 59'u dokuma atölyesi, 17'si iplik büküm atölyesi, 1'i Boya-apre atölyesi ve 1'i de iplik fabrikasıdır. Dokuma atölyelerinden 2'si boya-apre işlerininide kendisi yapmakta gene 1 atölyede haşıl işlemi yapacak makina parkına sahiptir.

Atölyelerin makina parkı :

Dokuma tezgahı	: 222 adet
Atkı makinası	: 59 adet
Büküm makinası	: 40 adet (6220 iğ)
Bobin makinası	: 31 adet
Çözümlü makinası	: 30 adet
Boya-apre tesisi	: 3 adet
Haşıl makinası	: 1 adet

Makina parkı eski model makinalardan meydana gelmekte olup büyük fabrikaların makinalarını yenilemesi sebebi ile sattıkları makinalardan

olusturulmuştur.

Mevcut tezgahların günlük ortalama kapasitesi 100 metre olup, toplam olarak günlük 20.000 metrelik bir üretim kapasitesi vardır. Gene büküm atölyelerinin günlük kapasitesi 6-7 top arasındadır. Boya-apre tesisleri ise ihtiyacı karşılamaktadır. Kapasite kullanımı tamamen piyasa şartlarına bağlı olup, talep arttığında kapasite kullanımını artmaktadır.

Dokuma endüstrisi dalında toplam 333 işçi çalışmaktadır. Bunun 256'sı erkek işçi 77'si kadın işçidir. Endüstri tesislerinde çalışan toplam işçi miktarı içinde %64 lük bir paya sahiptir. erkek işçilerin %63.5'i kadın işçilerinde %77'si bu endüstri dalında bulunmakta olup tesis sayısı ve işçi miktarı yönünden en fazla paya sahip olan endüstri dalı olma özelliğine sahiptir. (Tablo 3) İşçilerin 156'sı Malatya'da, 100'ü Yeşilyurt'ta ikamet etmektedir. Bayan işçilerin hepsi Malatya'dan gelmektedir.

Mevcut tesislerin 75'i 25 ve daha az işçi çalıştıran tesisler olup sadece 1 tesis 25 ten fazla işçi çalıştırmaktadır. (Tablo 4) bu özelliği ile de küçük işletmelerden meydana geldiği görülmektedir. 25 ten fazla işçi çalıştıran tek tesis iplik fabrikası olup oda iplik ihtiyacının cüzi bir miktarını karşılamaktadır ve büyük fabrikalar ile kıyaslanacak ölçüde büyük bir tesis değildir.

Bu daldaki tesislerin 28'i kendi sermayesi ile çalışırken, 48 tesis fason üretim yapmaktadır. Bu özellik değişken olup, fason çalışan atölyeler bir süre kendi sermayesi ile üretim yaptığı veya kendi sermayesi ile çalışırken zaman zaman fason çalıştığı görülmektedir. Bu özelliğin işletme sermayesi yetersizliğinden ve pazar şartlarından oluştuğu müşahade edilmiştir.

Tesislerin hepsi özel sektöre ait olup, 76 tesisten 28'inin kiracı

olduğu, 38'ininde kendi binasında olduğu görülmüştür. Tesislerden 46'sı konutların zemin katında cadde veya sokağa çıkışı olan bölümde 20'side müstakil binalarda faaliyet göstermektedir (Tablo 6).

Yeşilyurt'ta meskenlerin mimari tarzında 2. katların asıl ikametgah olarak kullanılması, başlangıçta atölyeler için ihtiyaç duyulan kapalı alan ihtiyacını karşılama yönünden olumlu bir etkiye sahip olurken, zamanla tesisler makina parklarını genişletmek istediklerinde kapalı alan problemi ile karşı karşıya kalmışlar, ayrıca bir inşaat yapma masrafı ortaya çıkmış buda gelişmeyi olumsuz yönde etkileyen bir özellik olmuştur. Gene makinaların gürültüsü şikayet konusu olmuş, bazı durumlarda saat 23 ten sonra çalışmalarını yasaklanmıştır.

İhtiyaç duyulan temel hammadde olan pamuk ipliğinin çüzi bir kısmı Yeşilyurt'ta bulunan iplik fabrikasından ve daha çok Gazi Antep, K.Maraş, Adana, Malatya'da bulunan iplik fabrikalarından temin edilmektedir.

Üretilen bez ise boyanmış olarak veya ham bez (beyaz) olarak başta İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirler olmak üzere Türkiye genelinde pazarlanmaktadır. İşletme sahiplerinin ifadesine göre Türkiye'nin çadır bezi, tentelik bez ihtiyacının %50'si karşılanmaktadır.

Gerek hammadde temininde, gerekse mamül madde naklinde karayolu ulaşımından faydalanılmaktadır.

Tesisler belli bir yere toplanmamış olup ilçe merkezinin her yerine dağılmış durumda bulunmaktadırlar (Harita 5) Yer seçiminde temel etken ihtiyaç duyulan kapalı alanın sahibi olunması veya kiralanabilmesi olmuştur.

3.4.2. Gıda sanayii

Bugün Yeşilyurt ilçe merkezinde gıda endüstrisine ait 4 tesis ve bu tesislerde çalışan 40 işçi bulunmaktadır. Bu endüstri dalına ait tesisler 4 grupta incelenebilir.

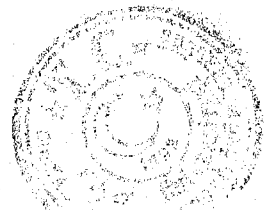
- 1- Kaysı paketlenme tesisi
- 2- Un fabrikası
- 3- Kuruyemiş (çerez) fabrikası
- 4- Değirmen

Kaysı paketlenme tesisi; Kuru kaysı yıkama, paketlenme, ambalajlama işlemleri yapılmakta olup ihracata yönelik olarak çalışmaktadır. Günlük 17,5 ton kapasiteye sahiptir. Merkezi İzmir'de olan kuruluş üreticiye yakın olmak maksadı ile Yifaş A.Ş.'nin boş olan bir kısım depolarını kiralayıp makinalarını kurmuş ve 1989 yılında üretime başlamıştır.

Kuru kaysı Malatya kaysı pazarından temin edilmekte işlendikten sonra karayolu ile İzmir'e gönderilip ihraç edilmektedir.

Un fabrikası; Un ve kepek imalatı yapmakta olup, yıllık 17390 ton/yıl 79/81 Ran.Un ve 4348 ton/yıl kepek üretim kapasitesine sahiptir. Yer seçiminde Malatya'ya yakınlık, uygun boş alanın temini etkili olmuş, daha önceleri üretimini durdurmuş olan kiremit fabrikasının yeri satın alınarak tesis 1986 yılında kurulup işletmeye açılmıştır. Gerekli buğday Diyarbakır ve Adana'dan temin edilmekte, üretilen mamül madde Malatya'ya pazarlanmaktadır.

Kuruyemiş fabrikası; bu dalda çalışan 1 tesis bulunmakta olup, muhtelif cins kuruyemiş imalatı yapılmaktadır. Yıllık 1766 ton/yıl kapasiteye sahiptir. 12 işçinin çalıştığı tesiste işçilerin 1'i Yeşilyurt'ta, 11'i Malatya'da ikamet etmektedir. Üretilen mamül madde Malatya ve çevre

illerde pazarlanmakta olup, nakliyyede karayolundan faydalanılmaktadır.

3.4.3. Giyim Endüstrisi

Bu endüstri dalına ait 1 tesis bulunmakta olup, çeşitli kamu kuruluşları ve halktan 1472 üyenin ortak olduğu A.Ş. dir. Çeşitli tarihlerde üretime ara veren tesis halen Kalkınma Bankasının desteği ile çalışmakta muhtelif cins konfeksiyon üretimi yapılmaktadır. Üretim fason olarak yapılmakta ve talebe, siparişe göre değişiklik göstermektedir. Yıllık 11 000 000 adet/yıl kapasiteye sahiptir.

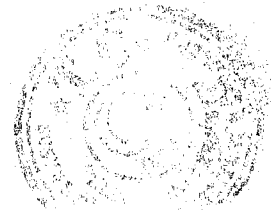
70 işçinin çalıştığı tesiste 40 bayan, 30 da erkek personel bulunmaktadır. Bunların 7'si Yeşilyurt'ta 63'ü ise Malatya'da ikamet etmekte olup, bayan işçilerin hepsi Malatya'dan gelmektedir. Nakliyyede karayolundan faydalanılmaktadır.

3.4.4. Ağaç Ürünleri Endüstrisi

Bu endüstri dalına ait 5 tesiste toplam 7 kişi çalışmaktadır. Çalışanların tamamı erkek işçidir. tesisler ikametgahlar arasında olup l'i kira diğerleri kendi mülklerinde faaliyet göstermektedir. Ağaç doğrama üretilen bu hızar atölyeleri gerekli ağacı Yeşilyurt ve Malatya sanayi bölgesindeki kerestecilerden temin etmekte, üretilen mamüller Yeşilyurt ve çevresine satılmaktadır. Tesislerden 2'si sürekli çalışırken diğerleri aralıklı olarak çalışmaktadır.

3.4.5. Taşa-Toprağa Dayalı Endüstri

Bu endüstri dalı içerisinde iki tesis faaliyet göstermekte olup toplam 70 işçi çalışmaktadır. İşçilerin 50'si Yeşilyurt'ta, 20'si Malatya'da ikamet

etmektedir. Özel sektöre ait olan tesislerde kelle kireç ve toz kireç üretimi yapılmaktadır. 1 kireç ocağı ve 1 kireç fabrikası bulunmaktadır. Kireç fabrikası hem kelle kireç hemde toz kireç üretmekte yıllık 16 800 ton/yıl kapasiteye sahiptir. Ocaklarda, fırında kullanılan taşkömürü (toz halinde) ve kok kömürü İskenderun'dan getirilmektedir. Üretilen kireç Malatya ve çevre illere satılmakta nakliyede karayolundan faydalanılmaktadır. Mevcut tesisler ikametgahların dışında, taşlık arazide, hammaddenin bulunduğu yere kurulmuştur.

4. TİCARET

"Bir şehrin ekonomik yapısının araştırılmasında ekonominin genel çerçevesinde ticaretin hangi ölçüde önemli olduğu öteden beri biliniyor. Muntazaman yapılan mal ve hizmet değiş tokuşu şehrin kendine özgü bir karakteristiğidir. Bu mal mübadelesinde önemli etken ve yürütücü ise ticarettir.

... Bir yerleşim yöresindeki nüfus için en çok ve gerekli hizmetler bir merkezi yerde oluşmuş, bir ekonomik merkezde sunulmaktadır. Bu merkezi yer çevresindeki diğer yerleşim merkezlerinin belirli fonksiyonlarını üstlenmekte ve kendi nüfusunun ihtiyaçlarına cevap vermesine ek olarak, çevresine hizmet götürmek açısından da ayrıca önem kazanmaktadır.

Belirttiğimiz gibi ülkemizde şehir bir tarımsal çevrenin merkezi yeridir. Bu merkezi yerde ticaret ekonomiyi yönlendiren temeli teşkil etmektedir. Viyanalı coğrafyacı Bobek, 1927 yılında İnsbruck üzerine yapmış olduğu çalışmasında, ticaret ve endüstrinin, bir şehrin en verimli ekonomik kolu olduğunu belirtmiştir. "Ticaret tipik şehre ait işkollarından bir tanesidir. Mahiyetine göre belirli bazı hususları kendisinde toplamıştır. Üreticiyle tüketici arasında bir aracılık teşkil etmektedir"... (KARABORAN, H. 1989, 9)

"Ticaret herşeyden önce münakaleyi, başka kelimelerle taşımayı gerektiren bir faaliyettir. Aynı zamanda, ticaret faaliyetleri ve bu faaliyetlere bağlı olarak meydana gelen ticari fonksiyonlar, şehir hayatının en önemli esaslarından birini temsil etmektedir. ... geniş sahalara yayılan ve büyük nüfus bölgelerine sahip olan şehirler tipik

ticaret merkezleri sayılabilirler" (GÖNEY, S. 1984, 158)

"Ticaret perakende (I) ve büyük ticaret (II) olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Perakende ticaret yapanlar ise bilhassa günlük ihtiyaçlar (bakkaller, kasaplar, manavlar, sigara ve alkollü içki bayileri, şekerçiler, kuruyemişçiler), bilhassa periyodik ihtiyaçlar (konfeksiyoncular, tuhafiyeciler, manifaturacılar, çocuk oyuncakları satıcıları, züccaciye, billuriye, parfümeri, mutfak eşyaları, aynacı, camcı, fotoğrafçı ve hazır ayakkabıcı (kavafiye), bilhassa uzun vadeli ihtiyaçlar (mobilyacı, meşrufatçı, (halı, kilim, perde), elektrikli malzemeler (buzdolabı, çamaşır makinası, dikiş makinası, fırın, radyo, T.V., vb.) kuyumcu, saatçi, teyp ve plakçı, sıhhi tesisat ve inşaat malzemeleri, hırdavatçı, nalbur, bakırcılar, av malzemeleri satıcıları, büyük ticaret ise tarım ve sanat kooperatifleri, toptan bakkaliye ve un ticareti, toprak mahsülleri ticareti, zahireciler, yün ticareti, canlı hayvan alım-satım işleri, tarım ilaçları, gübre ve tarım aletleri satışı olmak üzere sınıflandırılabilirler. Ayrıca küçük sanat işletmeleri, sanayi ve imalathaneler göz önünde bulundurulmalıdır. (KARABORAN, H. 1989, 92)

Yeşilyurt'ta iş ve ticaret alanı Hacı Mustafa Ağa Camii ve yanında bulunan Belediye işhanı ile Adıyaman Caddesi, Malatya Caddesi ve A.Atılgen Caddesi üzerinde yoğunlaşmış bulunmaktadır.(Harite 6)

Belediye işhanının bulunduğu Hacı Mustafa Ağa Cami çevresi ve Cumhuriyet meydanının bulunduğu yer Aşağı çarşı olarak, Adıyaman caddesinin Çaybahçesi-Parktan sonraki kısmı ise Yukarı Çarşı adını almaktadır.

Eskiden beri cami çevresi pazar yeri görevi yapmış ve bugünkü işhanının bulunduğu yerde eski bir hamam ve Aresta denilen pazar yeri

bulunmakta idi. Gene bugün Malatya caddesinin başlangıcında bulunan kahvehanenin olduğu yerde iki katlı bir han bulunduğu yaşlı kimselerce anlatılmaktadır.

Bu özellikleri ile Yeşilyurt küçük bir Osmanlı şehri karakterine sahip bulunmaktadır. Çünkü "Osmanlı şehirlerinde alışverişin yapıldığı çarşıda genellikle cami ve hamam yakınında birde han bulunur." (KARABÖRAN, H. 1968)

1971 yılında Hamam ve Arastanın bulunduğu alan Belediye tarafından yıktırılarak yerine işhanı yaptırılmıştır. Bunda çevre köylerin gelişen ulaşım sistemi ve araçları neticesinde doğrudan şehir merkezi ile irtibat kurmayı tercih etmeleri sebep olmuştur. Böylece Yeşilyurt ilçe merkezi kırsal kesime hitap eden ticari fonksiyonunu kaybetmiştir.

Günümüzde iş ve ticaret alanı olarak beliren alandaki işyerlerinde daha çok perakende ticaret hakim durumdadır. Halkın günlük ve periyodik ihtiyaçları karşılanmaktadır. Diğer ihtiyaçlar Malatya şehir merkezinden temin edilmekte bunda Yeşilyurt-Malatya arasındaki mesafenin 9 km. gibi az bir uzaklık olması etkili olmaktadır. Bu yönüyle ticaret Malatya'nın etkisi altındadır.

Bağ ve bahçelerde üretilen üzüm, elma, armut, kiraz, vişne, kaysı, erik, şeftali gibi meyveler doğrudan Malatya meyve haline götürülüp satılmakta, önemli ölçüde gelir sağlamaktadır.

İlçe merkezinde bulunan endüstri kuruluşları ürettikleri mamül maddeyi Malatya ve çevre illere satmaktadırlar. Özellikle dokuma endüstrisinde üretilen çadır bezi, tentelik bez, ince bez boyalı veya ham bez olarak başta İstanbul, nkara, İzmir gibi büyük iller olmak üzere Türkiye genelinde satılmakta ve ilçeye büyük gelir sağlamaktadır. Bu

endüstri kuruluşlarının Yeşilyurt ilçe merkezinde ürünlerini pazarladıkları dükkanlar bulunmamaktadır. Tesislerden doğrudan pazara veya tüccara gönderilmektedir.

Yaz mevsiminde Yeşilyurt ve çevrede bulunan su kaynakları, park ve çay bahçeleri Malatya şehir merkezinde oturanların adeta akın ettikleri bir yer durumuna gelmekte, bu da yaz mevsiminde ticareti daha canlı bir hale getirmektedir.

Yeşilyurt'ta dükkanlar üst tarafı konut olarak kullanılan binaların alt katında yer alırlar. Bakkallar sadece bakkaliye malzemesi değil aynı zamanda sebze ve meyvede satar. Yine iki bakkal tekel ürünleri içki vb. satarken, gazete bayiliğini gene Belediye işhanında bulunan bir bakkaliye yapmakta, bir elektrikçi ve bir tuhafiyeci aynı zamanda tıp gaz bayiliğide yapmaktadır.

Hacı Mustafa Ağa Camii çevresinden caddelere geçilip ilerledikçe dükkanlar azalıp yerini konutlara bırakırlar. Malatya caddesi ve Adıyaman caddesinde dükkanların üst katları konut olarak kullanılırken, Atılğan caddesinde durum değişiktir. Çay-Bahçesi parkın bulunduğu alandaki binalar Belediyece kamulaştırılıp 1987 yılında yıkılmış Çaybahçesi-Park yapılmış bu arada Adıyaman caddesi ile Atılğan caddesi arasındaki eğim farkı değerlendirilip Atılğan caddesinde kalan kısma bir dizi dükkan yapılmıştır. Dükkanların üstü çay bahçesi-park olup düz bir alan elde edilmiştir.

Yeşilyurt'un iş ve ticaret sahası" bütün klasik küçük şehirlerin özelliğini taşımaktadır. Kabaça bir ana caddeden ve bir kaç küçük sokaktan meydana gelen sahada ihtisaslaşma ve gruplaşma yok gibidir." (DENKER, TOLUN, B., 1976)

4.1. Perakende Ticaret

4.1.1. Bilhassa Günlük ihtiyaçlar

<u>Dükkan çeşitleri</u>	<u>Dükkan sayısı</u>
Bakkal	30
Fırın	5
Kasap	11
Manav	1
Tekel bayii	2
Sütçü	1
TOPLAM	50

Yeşilyurt ilçe merkezinde günlük ihtiyaçlara cevap veren 50 işyeri olup 30 Bakkal, 5 Fırın, 11 Kasap, 1 Manav, 2 Tekel-Bayii ve 1 de süt- yoğurt satıcısı vardır.

Bakkallar genellikle hem manav, hem sigara, hem kirtasiye malzemesi, gazete, içki vb. satmaktadırlar. Bu bakkallar sattıkları malzemelerin büyük çoğunluğunu Malatya'dan temin etmektedir. Bakkallardan ikisi köylerden gelen Peynir, kelek, Yağ vb. satışını da yapmaktadır. Süt-Yoğurt satıcısı sattığı rnleri Malatya'dan besicilerden almaktadır.

Yeşilyurt'ta 5 Fırın mevcuttur. Gerekli un Yeşilyurt'ta bulunan un fabrikasından ve Malatya'dan temin edilmektedir. Fırınlara günlük ortalama 600-1000 ekmek satmaktadır.

İlçe merkezinde 11 adet kasap mevcuttur, kasaplar Malatya hayvan pazarından, köylülerden, besicilerden ve cambaz adı verilen hayvan tüccarlarından aldıkları küçük ve büyükbaş hayvanları Karaman köprüsü yanında, Derme ayı kenarında bulunan mezbahanedeki kesip, dükkanlarında

setarlar günlük 50-100 kg. arasında değişen satış miktarına sahiptirler. Yeşilyurt ilçe merkezinin et ihtiyacını karşıladıkları gibi Malatya'dan gelenlere de satış yaparlar. Kesimler günlük yapıldığı ve kaliteye dikkat edildiği için Malatyalıların beğenisini kazanmaktadır.

Yeşilyurt'ta 1 adet manav olup sebzevi Malatya sebze halinden alıp satmaktadır.

4.1.2. Bilhassa Periyodik İhtiyaçlar

<u>Dükkan çeşidi</u>	<u>Dükkan sayısı</u>
Konfeksiyoncu	1
Tuhafiyeci	3
Camcı	2
Ayakkabıcı (Kavafiye)	2
Fotoğrafçı	1
TOPLAM	9

Yeşilyurt halkının ihtiyaçlarını konfeksiyon, tuhafiyeci, camcı, ayakkabıcı, fotoğrafçı olmak üzere 9 işyeri karşılar.

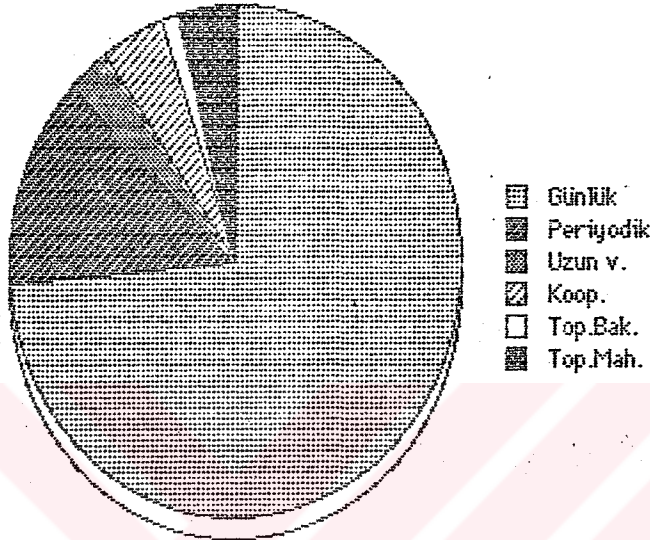
Bu işyerlerini sattıkları malları Malatya'dan temin ederler. Halk bu tür ihtiyaçlarını daha çok Malatya'dan temin etmektedir.

4.1.3. Bilhassa Uzun Vadeli İhtiyaçlar

<u>Dükkan çeşidi</u>	<u>Dükkan sayısı</u>
Halı satıcısı	1
Saatçi	1
TOPLAM	2

Yeşilyurt ilçe merkezinde uzun vadeli ihtiyaçlar için olan talep

Malatya şehir merkezi tarafından karşılanmakta olup, 1 halıcı ve 1 saatçi bulunmaktadır. Bu işyerleri Yeşilyurtlulara hitap etmekte olup, kırsal kesim bu tür ihtiyaçlarını Malatya'dan karşılar.

Grafik-5 Yeşilyurt'ta ticaret çeşitleri

4.2. Büyük Ticaret

4.2.1. Kooperatifler

Yeşilyurt'ta 3 kooperatif bulunmaktadır. Bunlar; Esnaf Kefalet Kooperatifi, Tarım Kredi Kooperatifi ve Yakınca, Bostanbaşı, Kadıruşağı Kalkınma Kooperatifidir.

Esnaf Kefalet Kooperatifi, Halk Bankasından esnafa kredi sağlamaktadır. Tarım Kredi Kooperatifi ise uaredeki çiftçileri kredi yolu ile desteklemektedir.

4.2.2. Toptan Bakkaliye ve Un Ticareti

Bu daldaki faaliyet gösteren bir toptan bakkaliye işyeri bulunmakta olup

daha Yeşilyurt'un ihtiyacını karşılar.

4.2.3. Toprak Mahsûlleri Ticareti

Yeşilyurt halkının ihtiyaçlarını karşılayan 3 zahireci bulunmaktadır. Tahıl ve hububat satışı yanında un ve kepek satışıda yaparlar. Un ve kepek Yeşilyurt ve Malatya'daki fabrikalardan alınırken buğday genellikle Konya ve Diyarbakır'dan hububat ise Malatya'daki toptancılardan temin edilir.

5. Yeme İçme Tesisleri

<u>Tesisin adı</u>	<u>Sayısı</u>
Lokanta	1
Kahvehane	5
Çay ocağı	2
TOPLAM	8

İlçe merkezinde Yeşilyurt'un ihtiyacını karşılayan 1 lokanta, 5 kahvehane, 2 çayocağı bulunmaktadır. Kahvehaneler halkın vakit geçirme, eğlence yerleri olup yaşlılar ve gençler ayrı, ayrı kahvelerde otururlar. Çay ocakları etraftaki işyerlerinin çay ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

6. Hizmet Tesisleri

<u>Dükkan çeşitleri</u>	<u>Sayısı</u>
Berber (Erkek)	6
Kuaför (Kadın)	1
Kitapçı-Kırtasiyeci	2
Gazete bayii (Bakkalda)	1
Park ve Çaybahçesi	3

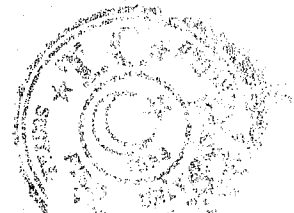
Petrol istasyonu	2
Tüpgaz bayi (tuhafiyeci ve elektrikçi)	2
TOPLAM	10

İlçe merkezinde Yeşilyurt halkına hizmet veren 6 Berber, 1 bayan kuaförü, 2 kitapçı-kırtasiyeci, 1 gazete bayi (bakkalda) bulunmaktadır. Gazete bayi aynı zamanda spor-toto bayiliğide yapmaktadır. Park ve çay bahçelerinin 2'si Yeşilyurt ilçe merkezinin Aşağı çarşı denilen bölümünde Malatya caddesi ile Adıyaman caddesi üzerinde olup Belediye'ye aittir, kiralama yolu ile şahıslar çalıştırır. Diğer park-çaybahçesi Gündüzbey yolu üzerindedir. Burası daha çok Malatya'dan gelenlere hizmet verir. Belediye'ye ait olup kiralama yolu ile şahıslar çalıştırır. 2 Petrol istasyonu Gedik Mahallesinde Malatya yolu üzerindedir. (Harita 4) 1'i Malatya-Yakınca köyü-Bostanbaşı köyü-Yeşilyurt yol kavşağında olup Yeşilyurt ve bu köylerin araçlarına hizmet verir, bu petrol istasyonunda lastik tamiri, yıkama, yağlama gibi işlemlerde yapılır.

Diğer petrol istasyonu aynı yol üzerinde olmakla beraber kavşaktan uzakta olup daha çok Yeşilyurt ve Gündüzbeye giden araçlara hizmet vermektedir. 2 tüpgaz bayi bulunmaktadır, bunlardan biri tuhafiye olarak diğeri elektrikçi olarakta çalışmaktadır.

Sağlık hizmetlerini yerine getiren 1 sağlık ocağı, 2 eczane ve 1 diş doktoru bulunmaktadır. Yeşilyurt ve çevresine hizmet vermektedir.

"Bankalar ve diğer kredi kuruluşları, köy ve şehir ilişkilerinin gelişmesinde önemli rol oynarlar. Ayrıca bu tür kuruluşlar kırsal kesimin çeşitli kredi ve cari hesapları dolayısıyla daha fazla şehre bağlanmasına onlarla münasebet kurmalarına neden olurlar. Türkiye köylerinde banka şubeleri bulunmadığından, para ve kredi ihtiyaçları köylüleri bu tür

ihtiyaçlarının temini ve giderilmesi için şehre bağlamaktadır. Ticareti destekleyen ve "Şehri dışarıya bağlayan faaliyetler" şeklinde nitelenen ve şehir dışında bulunan sahalardaki ihtiyaçlarla ilgili olan "Bankacılık" faaliyetidir" (KARABORAN, 1989-b, 93). Yeşilyurt ilçe merkezinde Ziraat Bankası, Halk Bank ve İşbankasının olmak üzere 3 banka şubesi bulunmakta olup Yeşilyurt ve kırsal kesime hizmet etmektedir.

Şehre ait bir eleman olan işhanında üst katlar Öğretmen evi, Kütüphane, T.E.K. Şubesi, Spor Kulübü, Dişçi muayenehanesi olarak kullanılırken alt katlarda Kahve, Bakkal, Fırın, Eczane, Terzi, Radyo-TV. Tamircisi, Tuhafiyeci, Ayakkabı Tamircisi gibi işyerleri bulunmakta, zemin katta bulunan sıhhi banyo ise çalışmamaktadır.

SONUÇ

Yukarı fırat havzasında Malatya'nın 9 km.- güneybatısında, Malatya ovası ile Beydağları arasındaki tepelik arazide Derme vadisinde bulunan Yeşilyurt ilçe merkezi inkişaf sahası mahdut bir alanda bulunmakta olup geniş ziraat alanlarına sahip değildir. Bir yönetim merkezi olmasının yanısıra geçmişte bağ-bahçe ziraatı ve ticaret ile birlikte el sanatlarının da gelişmiş olduğu bir merkez durumunda idi. Zamanla fabrikasyon üretimin ve bu mamüllerin tüketiminin yaygınlaşması, ulaşımın da gelişmesiyle el sanatları ortadan kalkmıştır.

Yeşilyurt'un 1951 yılında elektrik enerjisine kavuşması endüstri tesislerinin kurulmasına sebep olmuştur. Bu gelişmede önceden sahip olunan kültürel birikim, hammadde, sermaye birikimi, uygun ulaşım şartları, şehrin yakınında ucuz arazi bulma gibi faktörlerde etkili olmuştur.

Günümüzde dokuma, gıda, giyim, ağaç ürünleri ve taş-toprağa dayalı endüstri dallarına ait toplam 88 endüstri tesisi bulunmakta ve bu tesislerde 520 kişi çalışmaktadır. Mevcut tesisler içerisinde tesis sayısı ve çalışan kişi sayısı bakımından dokuma endüstrisi en büyük orana sahiptir. Çalışanlar ortalamasına göre küçük işletmeler en büyük orana sahip olup, mevcut tesisler belli bir alanda toplanmış olmayıp gelişigüzel, tam bir serbesti içerisinde dağılmışlardır. Bunda bir sanayi sitesi bulunmayışı da etkili olmuştur.

Ticaret konusuna gelince "insan ve malların hareketini kolaylaştırmak için bölgesel yol şebekelerinde yapılan değişiklikler çoğu zaman kentin çevresi ile olan bağlantısını değiştirmekte ve zamanla ikisi arasındaki geleneksel dayanışma kaybolmaktadır." (BENEDİCT, 1971, 147)

Geçmişte Yeşilyurt'ta canlı bir ticaret hayatı bulunurken zamanla ulaşımın gelişmesi ve değişmesi, el sanatlarının ortadan kalkması, şehre yakınlığı sebebi ile köy ile kent arasında bir pazar olma özelliği kaybolmuştur. Günümüzde daha çok perakende ticaretin hakim olduğu bir merkez durumuna gelmiştir.

İş ve ticaret alanı daha çok aşağı çarşı denilen Belediye işhanı çevresinde ve buradaki meydana birleşen caddeler üzerinde yoğunlaşmış bulunmaktadır. Şehre olan yakınlığı sebebi ile ticari hayat Malatya'nın etkisi altındadır. Ticaretin daha fazla gelişeceği düşünülemez.

Gelecekte potansiyel yapı itibari ile ve büyük merkeze yakınlık nedeniyle buranın bir sanayi banliyösü olarak teşekkülü muhtemeldir. Fakat yerleşim merkezinin tepelik bir arazide, vadi içerisinde bulunmasından dolayı inkişaf alanı sınırlıdır. Diğer yandan bu yeşil vadinin bir rekreasyon alanı özelliği taşıması ve bu özelliğin planlamalarda göz önünde tutulması ileride meydana gelecek çevre sorunlarını önleyebilecektir. Bugün için tesislerin büyük çoğunluğu merkezde konutlar ile iç içe bulunmakta, gürültü, alan ihtiyacı gibi problemleri ortaya çıkarmaktadır. Bunların çözümü için bir küçük sanayi sitesine ve büyük ölçekli tesisler içinde vadi dışında (Bağ-bahçe alanlarının dışında) yer temini gerekmektedir. Ticaretin Malatya'ya yakınlık sebebi ile daha fazla gelişemeyeceği fakat endüstrinin daha da gelişeceği olasıdır.

KAYNAKÇA

- ARDEL, A.** 1943 Cumhuriyet Devrinde Endüstri TCD. Yıl 1 Sayı 3-4,
Ankara
- ATALAY, İ.** 1981, Türkiye Jeomorfolojisine Giriş Atatürk Ün. ed. Fak.
Coğrafya Bölümü Yayını, Erzurum
- ALPUGAN, O.** 1988, Küçük İşletmeler: Kavramı, Kuruluşu ve Yönetimi,
K.T.Ü. yayını Trabzon
- BAŞBAY, H.C.** 1987, Malatya'da Culfacılık ve El Dokumacılığı 22-24 Ekim
1986 İ.Battal Gazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü
Sempozyumu, İnönü Ün. yayını, İstanbul
- BENEDİCT, P.** 1971, Türkiye Coğrafi ve Sosyal Araştırmalar (Türkiye'de
Küçük Kasabaların Etüdüne İlişkin Bazı Sorunlar) İstanbul Ün.
ed. Fak. Coğrafya Enst. yayını, İstanbul
- DOĞANAY, H.** 1987 Türkiye İktisadi Coğrafyası, Atatürk Ün. Fen.Ed.Fak.
Coğrafya Bölümü Ders Notları No:20, Erzurum
- GÖNEY, S.** 1976, Şehir Coğrafyası, İstanbul Ün. Coğrafya Enst. Yay. No:
80, İstanbul
- KARABORAN, H. Hilmi** 1987 İslahiye ve Hassa'da Şehirsel Fonksiyonlar
Açısından Nüfusun Gelişmesi-Dağılışı ve Şehirleşme
Hareketleri, Fırat Ün. Dergisi (Sos.Bilimler) Cilt. 1, Sayı 1,
Elazığ
- KARABORAN, H. Hilmi** 1989 a- Şehir Coğrafyası ve Şehirsel
Fonksiyonlar Fırat Ün. Dergisi (Sos.Bilimler) Cilt:3, Sayı:1,
Elazığ
- KARABORAN, H. Hilmi** 1989 b- Elazığ'da Endüstrileşme Faaliyetleri
Fırat Ün. Dergisi (Sosyal Bilimler) Cilt:3, Sayı:2, Elazığ
- KARABORAN, H. Hilmi** 1989 c- Şehir Coğrafyası Yüksek Lisans Ders
Notları, Fırat Ün. Sos.Bil.Enst. Beşeri ve İktisadi Coğ.Böl.

- KARAKAŞ, E. 1986**, Ankara'da Sanayi Faaliyetlerinin Dağılışı İstanbul Üniv. Sos.Bil. Enst. Beşeri ve İktisadi Coğ.Böl. Y.Lisans Tezi
- OĞUZ, M. 1985** Malatya Tarihi, İstanbul
- ÖNAL, M. 1989** Yeşilyurt (Malatya) Çimento Fabrikası Hammadde Araştırması, Akdeniz Üniv. Isparta Müh.Fak.Dergisi Isparta
- ÖNAL, M., ŞAHİNCİ, A., GÖZÜBOL M. Ali 1989** Yeşilyurt-Çelikhan (Malatya- Adıyaman) Dolayının Hidrojeolojik İncelemesi, TMMOB Jeoloji Müh. Dergisi, Sayı:29 Ankara
- ÖNAL, M., TUZCU, N., HELYACI, C. 1990** Geology, Mineralogy And Formation of Zn-Pb Carbonate Deposit, Cafana (Malatya), IESCA 1990 International Earth Sciences Congress, 1-6 OCTOBER 1990 (Yayınlanması kabul edilmiştir)
- ÖZGÜÇ, N. 1984** Beşeri Coğrafyada Veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri, İstanbul Üniv. Ed. Fak.Yay, No:2511, İstanbul
- ÖZGÜÇ, N. 1986-87** Türkiyede Sanayi Faaliyetlerinin Gelişmesi, Yapısı ve Dağılışı, İstanbul Üniv. Ed. Fak. Coğrafya Dergisi, Sayı:2, İstanbul
- ÖZTAN, G. 1977** Malatya iklimi, T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Devlet Meteoroloji İşleri Gn.Müd.Yayımları, Ankara
- ŞENTÜRK, A. 1984** Malatya, Akso yayınları No:14, Konya
- TANOĞLU, A. 1943** Malatya Dolaylarında Coğrafi Geziler, Türk Coğrafya Dergisi, Yıl 2, Sayı V-VI, Ankara
- TOLUN, B. DENKER 1976** Şehir-İçi Arazi Kullanılışı, İstanbul Üniv. Ed. Fak. Yay. No: 2054, İstanbul
- TÜMERTEKİN, E. 1961** İzmirde Sanayi Faaliyetlerinin Bünyesi ve Dağılışı, Türk Coğrafya Dergisi Sayı:21, İstanbul

TÜMERTEKİN, E. 1967 İstanbul'da Bir Sanayi Bölgesi Bomonti, İstanbul Ün. Coğ. enst. Yay. No:48 İstanbul

TÜMERTEKİN, E. 1969, Sanayi Coğrafyası, İstanbul Ün. Coğrafya Enst. Yay. No:22 İstanbul

TÜMERTEKİN, E. 1982, Ekonomik Coğrafya, İstanbul Ün., Ed. Fak., Yay. No:2926, İstanbul

TÜMERTEKİN, E. 1984, Beşeri Coğrafya Giriş, Okan Yayınları, İstanbul

TÜMERTEKİN, E. 1987, Ulaşım Coğrafyası, İstanbul Ün. Yay. No:2053, Coğrafya Enst. Yay. No:85, İstanbul

YINANÇ, R. , ELİBÜYÜK, M. 1983, Kanuni Devri Malatya Tahrir Defteri (1560), Gazi Ün. Yay. No:31, Eğt. Fak. Yay. No:1 Ankara

YÜCEL, T. 1973, Türkiyenin Sanayileşmesi ve Bu Sanayileşmenin Yarattığı Meseleler, Türk Kültür araştırma enst. Yay. No:41 Seri: I Sayı : A3 Ankara

YÜCEL, T. 1987, Türkiye Coğrafyası, Türk Kültürünü Araş. Enst. Yay. No:68, Ankara

T.C.B. DİE Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İlgili yıllar)

T.C.B. DİE Genel Nüfus Sayımları Sonuçlarına Göre (20.10.1985) Malatya İli Nüfusunun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri

Türk El Sanatları Araştırma Raporu, 1989, T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteler Genel Müd., Ankara

Malatya İli Arazi Varlığı II Raporu 1984, T.C. Tarım Orman ve Köyşleri Bakanlığı, Toprak Su Gn.Müd. Yay. No:44, Genel Yay. No:759, Ankara

Malatya İli Köy Envanter Etüdü 1981, T.C. Köyşleri ve Kooperatifler Bakanlığı, Ankara

Türkiye'deki Barajlar ve Hidroelektrik Santraller 1984, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, DSİ Gen.Müd. Ankara

Malatya İli 1987 Yılı Ekonomik ve Ticari Durum Raporu, 1988, T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Malatya Sanayi ve Ticaret Müd.

Yurt Ansiklopedisi 1981, Ankara

İslam Ansiklopedisi 1972, M.E.B. Devlet Kitapları İstanbul

EKLER**YEŞİLYURT'TA SANAYİ İŞ YERLERİ ARAŞTIRMA ANKETİ****I. BÖLÜM****İŞ YERİNİN HÜVİYETİ**

- 1- İş yerinin ünvanı
- 2- İş yerinin sahip ve sahiplerinin adı ve soyadı
- 3- İş yerinin adresi

II. BÖLÜM

- 1- Şahsa ait mülkiyet
- 2- Adi ortaklık
- 3- Kollektif şirket
- 4- Komandit şirket
- 5- Limited şirket
- 6- Anonim şirket
- 7- Kooperatif
- 8- Özel kanunla kurulmuş

III. BÖLÜM**İŞ YERİNDE ANA FAALİYET KONUSU**

- 1- İş yerinin ana faaliyet konusu
- 2- İş yerinin diğer faaliyet konuları
- 3- İş yerinin ilçe içinde, il içinde ve dışındaki şube ve tesisleri

IV. BÖLÜM**İŞ YERİNDE ÇALIŞMA DURUMU****V. BÖLÜM****TESİS YERİ SEÇİMİNDE ROL OYNAYAN FAKTÖRLER**

- 1- İş yerinin kuruluş yılı
- 2- İş yerinin çalışma süresi
  - A- Sürekli olarak çalışır
  - B- Mevsimlik olarak çalışır

VI. BÖLÜM**İSTİHDAM**

- 1- Ücretle çalışanlar
- 2- İş sahibi ve ortaklar
- 3- Ücretsiz çalışan aile fertleri

VII. BÖLÜM

SERMAYE

I- Bu gnki sermaye varlığı

A- Saha

B- Merkezi iř sahası

C- Enerji

D- Ulaşım

VIII. BÖLÜM**DİĞER HUSUSLAR**

ARAŞTIRMA SONUNDA ELDE EDİLEN KANTİTATİF ve KALİTATİF TABLOLAR

Adıyaman Caddesi (Sağ taraf)

Sol taraf

- 1- Belediye işhanı
- 2- Kasap
- 3- Çay ocağı
- 4- Camcı
- 5- Berber
- 6- Siyasi parti
- 7- Bakkaı
- 8- Terzi
- 9- Kasap
- 10- Fırın
- 11- Saatçi
- 12- Kasap
- 13- Halı satıcısı
- 14- Çay ocağı
- 15- Kavefiye
- 16- Konfeksiyoncu
- 17- Bakkaı
- 18- Bakkaı
- 19- Ayakkabıcı
- 20- Terzi
- 21- Tv. Rodyo tamircisi
- 22- Ayakkabı tamircisi
- 23- Kasap
- 24- Kahve
- 25- Ayakkabı tamircisi
- 26- Bakkaııe (Peynirci
- 27- Bakkaııe
- 28- Berber
- 29- Tuhafiyeci
- 30- Bakkaı
- 31- Bakkaı
- 32- Fırın

- 1- Park-çaybahçesi
- 2- Kasap
- 3- Elektrikçi
- 4- Bakkaı
- 5- Berber
- 6- Kahve
- 7- Kasap
- 8- Bakkaı
- 9- Bakkaı
- 10- Kasap
- 11- Bakkaı
- 12- Bakkaı
- 13- Kasap

Cumhuriyet meydanı

- 1- Belediye işhanı
- 2- Cami
- 3- Bakkaı
- 4- Kasap
- 5- Sağlık ocağı
- 6- Kahve
- 7- Eczane
- 8- Banka şubesi
- 9- Esnaf Kefalet Kooperatifi

A. Atılgen Caddesi

Sağ taraf

- 1- Toptan bakkaliye
- 2- Kasap
- 3- Manav
- 4- Siyasi parti
- 5- Kooperatif
- 6- Bakka
- 7- Zahiracı
- 8- Siyasi parti
- 9- Bakka
- 10- Kaynakçı
- 11- Bakka
- 12- Kasap
- 13- Zahiracı
- 14- Bakka

Sol taraf

- 1- Kahve
- 2- Lokanta
- 3- Bakka
- 4- Kasap
- 5- Fırın
- 6- Berber

Malatya caddesi

Sağ taraf

- 1- Bakka
- 2- Berber
- 3- Banka Şubesi
- 4- Pratik Kız Sanat Okulu
- 5- Belediye- As.Şubesi
- 6- Kitapçı
- 7- Tuhafiye
- 8- Kasap
- 9- Arzuhalcı
- 10- Elektrikçi
- 11- Kasap
- 12- P.T.T.
- 13- Fırın
- 14- Hükümet Binası
- 15- Bakka

Sol taraf

- 1- Park-çaybahçesi
- 2- Bakka
- 3- İlkokul

Belediye İşhanı

- 1- Bakka
- 2- Fırın
- 3- Manifaturacı
- 4- Kahve
- 5- Terzi
- 6- TEK Yeşilyurt şubesi
- 7- Öğretmen evi
- 8- Yeşilyurt spor kulübü
- 9- Kütüphane
- 10- Avcılar derneği
- 11- Sıhhi Banyo
- 12- Eczane
- 13- Diş Doktoru

ŞEHİR İÇİ FARKLI KULLANIŞ ALANLARI İŞ KOLLARINA GÖRE

Fırın	:	5	Kahve	:	5
Çamcı	:	2	Çayocağı	:	2
Hızır Atölyesi	:	5	Berber	:	6
Eczacı	:	2	Kuaför (bayan)	:	1
Kaynakçı	:	3	Oto lastik tamircisi	:	1
Zahireci	:	3	Petrol İstasyonu	:	2
Kalaycı	:	1	Kooperatif	:	3
Palancı	:	1	Banka Şubesi	:	3
Manav	:	1	Terzi	:	5
Bakkal	:	30	Elektrikçi	:	2
Tuhafiyeci	:	3	Halıcı	:	1
Radyo-Tv.Tamircisi	:	3	Saatçi	:	1
Kitapçı-Kırtasiyeci	:	2	Lokanta	:	1
Kasap	:	11	Toptan Bakkaliye	:	1
Tüfekçi	:	1	Konfeksiyoncu	:	1
Nalbant	:	1	Fotoğrafçı	:	1
Ayakkabı Tamircisi	:	5			
Ayakkabı Satıcısı	:	2			

YEŞİLYURT'TA ENDÜSTRİ TESİSLERİNİ GÖSTERİR TABLO

<u>Endüstri Dalları</u>	<u>İşletme sayısı</u>	<u>İşçi sayısı</u>
A-Döküme Endüstrisi		
1-Döküme Atölyeleri	55	257
2-İplik Büküm Atölyeleri	17	34
3-Boya-Apre Atölyesi	1	7
4-İplik Fabrikası	1	35
B-Giyim Endüstrisi		
1-YİFAŞ	1	70
C-Gıda Endüstrisi		
1-Umtaş Un Fab.	1	15
2-Bağdatlılar Kuruyemiş Fab.	1	12
3-Ustaoglu Kayısı Paketleme Fab.	1	10
4-Bağdatlılar Değirmeni	1	3
D-Ağaç Ürünleri End.		
1-Hızır Atölyeleri	5	7
E-Taşa-Toprağa Dayalı End.		
1-Teksan Kireç Fab.	1	50
2-Kireç Ocağı	1	20

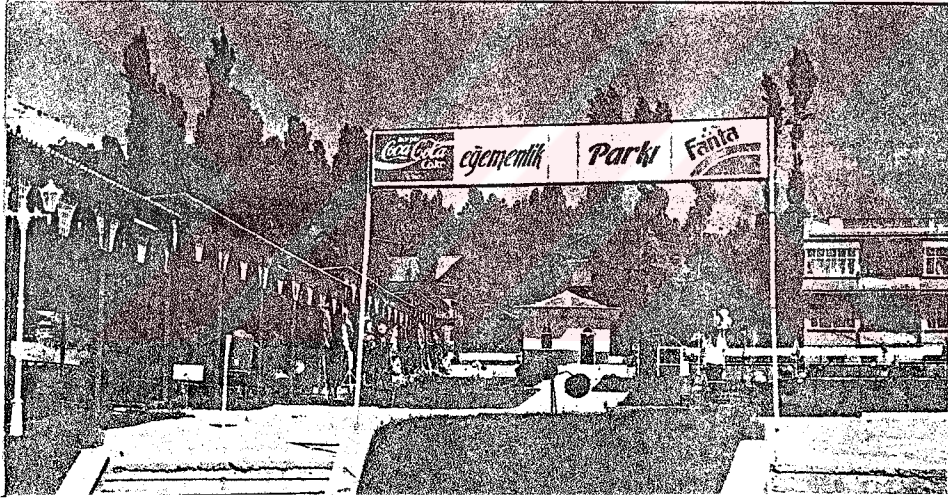
Foto:1- Yeşilyurt'tan Bir Görünüş.

Foto:2- Malatya Caddesi

to:3-Adıyaman Caddesi

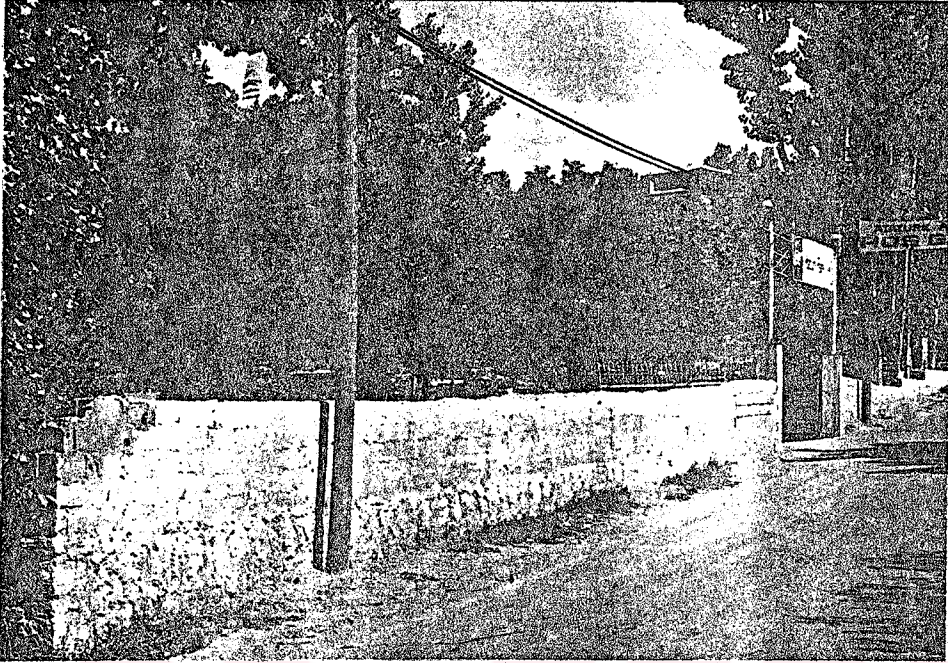

Foto:5-Atatürk Parkı

Foto:6- Belediye Çaybahçesi

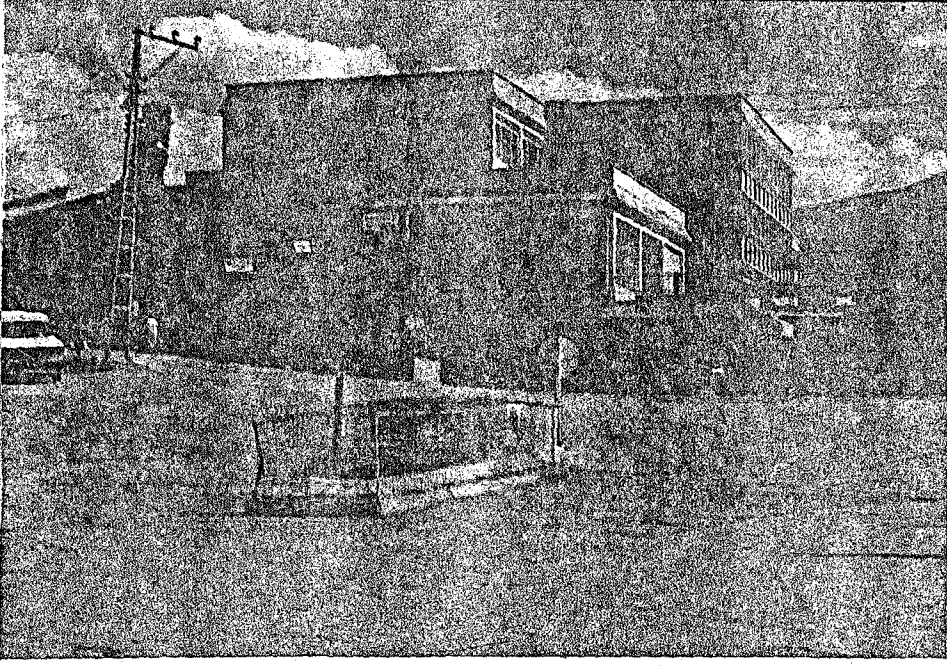

Foto:7- Belediye Çarşısı

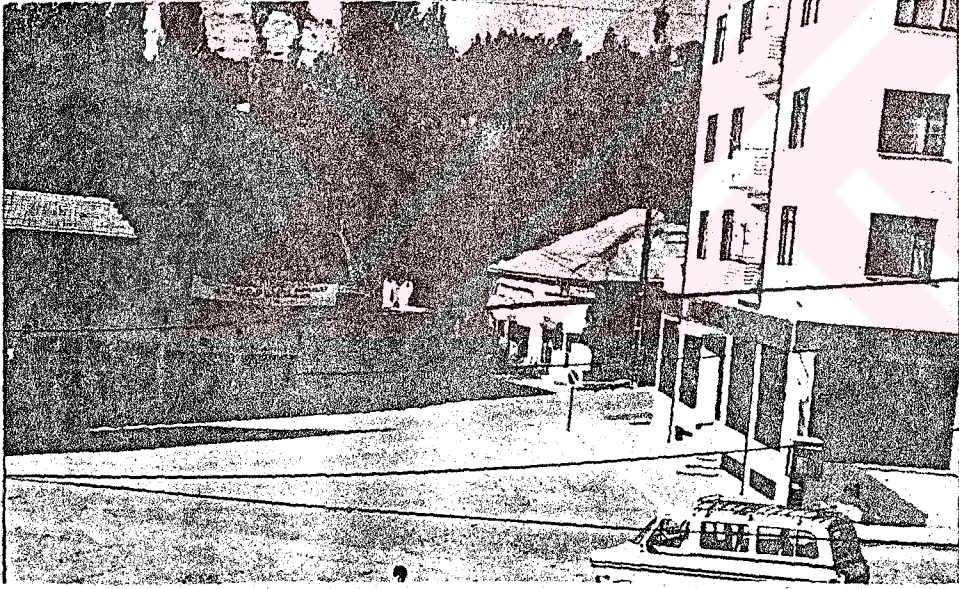

Foto:8-Cumhuriyet Meydanından Bir Görünüm

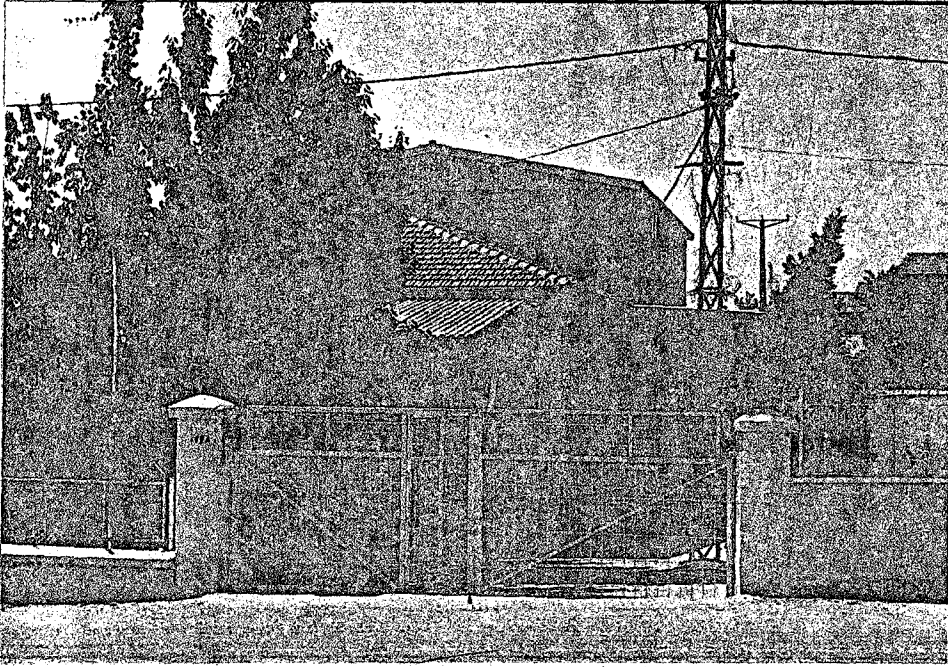

Foto:9- Bağdatlılar Kuruyemiş Fabrikası

Foto:10- Teksan Kireç Fabrikası

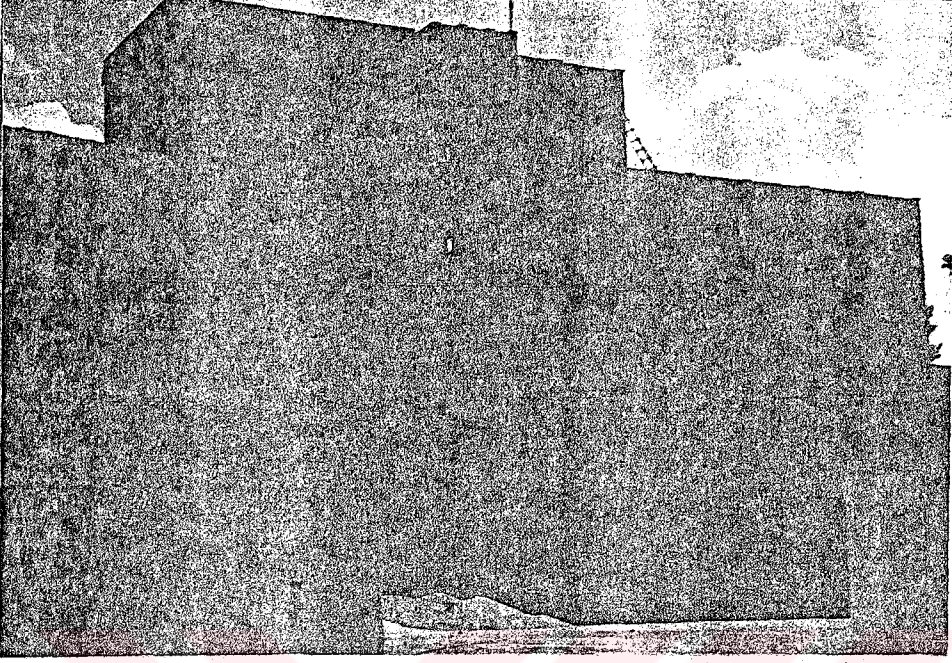

Foto:11-Umtaş Un Fabrikası

Foto:12-Bir Dokuma Atölyesinin Dış görünüşü

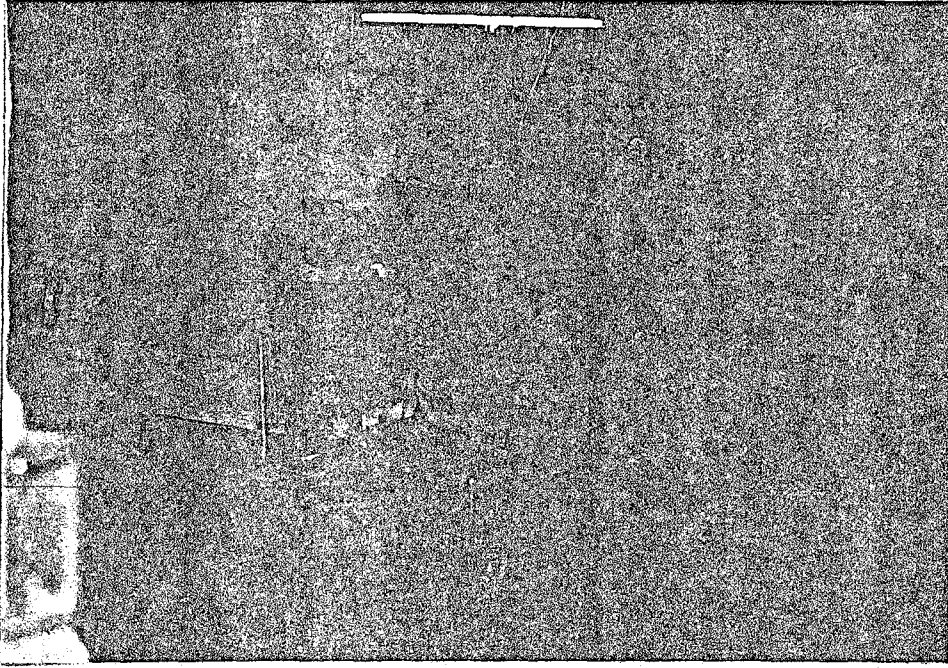
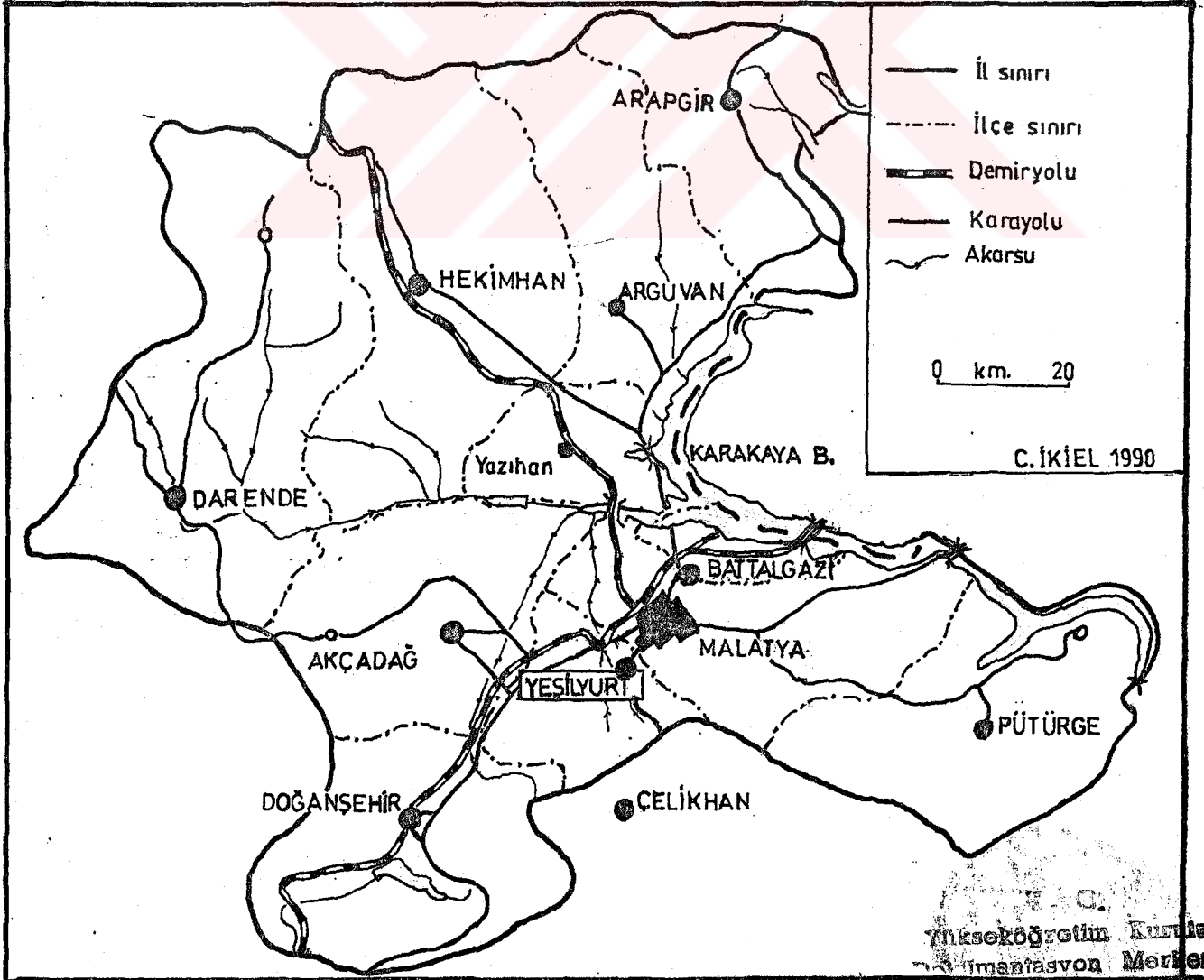
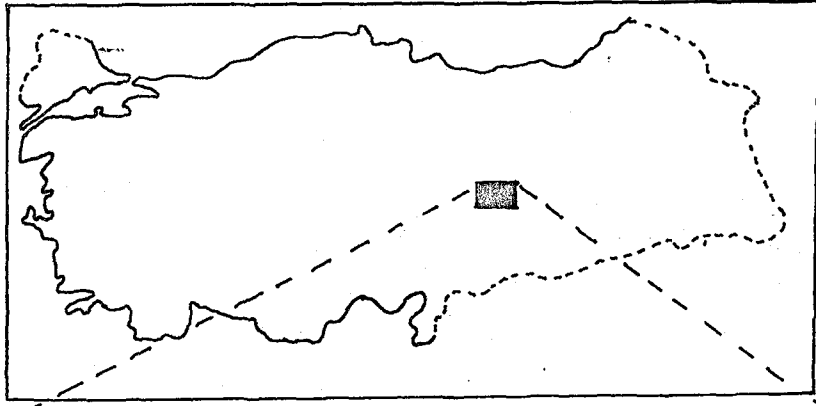

Foto:13-Bir Dokuma Atölyesinin İç Görünüşü

Foto:14-Aksal Petrol Bayii

LOKASYON HARİTASI

Harita 1

YEŞİLYURT'TA İŞ VE TİCARET ALANININ KULLANILIŞI

- 1-İdari kurumlar(Kaymakamlık,Belediye,Emniyet)
- 2-Bankalar
- 3-Sağlık hizmetleri(Sağlık ocağı,Eczane,Doktor)
- 4-Adalet ve mali hizmetler(Noter,Arzuhalci)
- 5-Kültür ve halk eğitimi(Okullar,Halk kütüphanesi)
- 6-Din hizmetleri(Camiler)

7-Ticaret

1.Perakende Ticaret

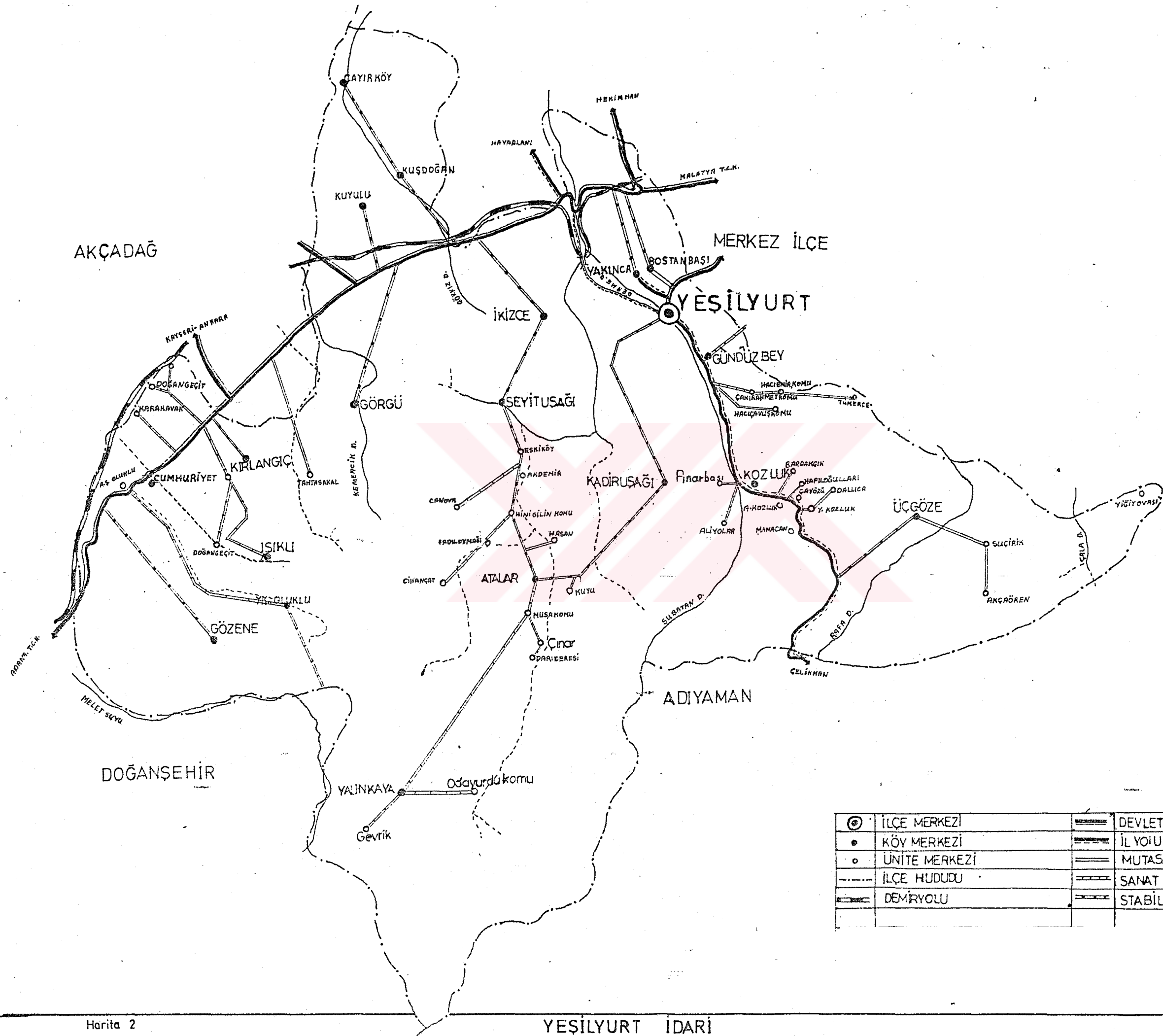
- a-Bilhassa günlük ihtiyaçlar(Bakkallar,Manavlar,Fırınlar,Kasaplar,Tekel bayi
- b-Bilhassa periyodik ihtiyaçlar(Konfeksiyoncu,Tuhafiyeci,Fotografci,Camcı,Hazır ayakkabıcı)
- c-Bilhassa uzun vadeli ihtiyaçlar(Halıcı,Saatçi)

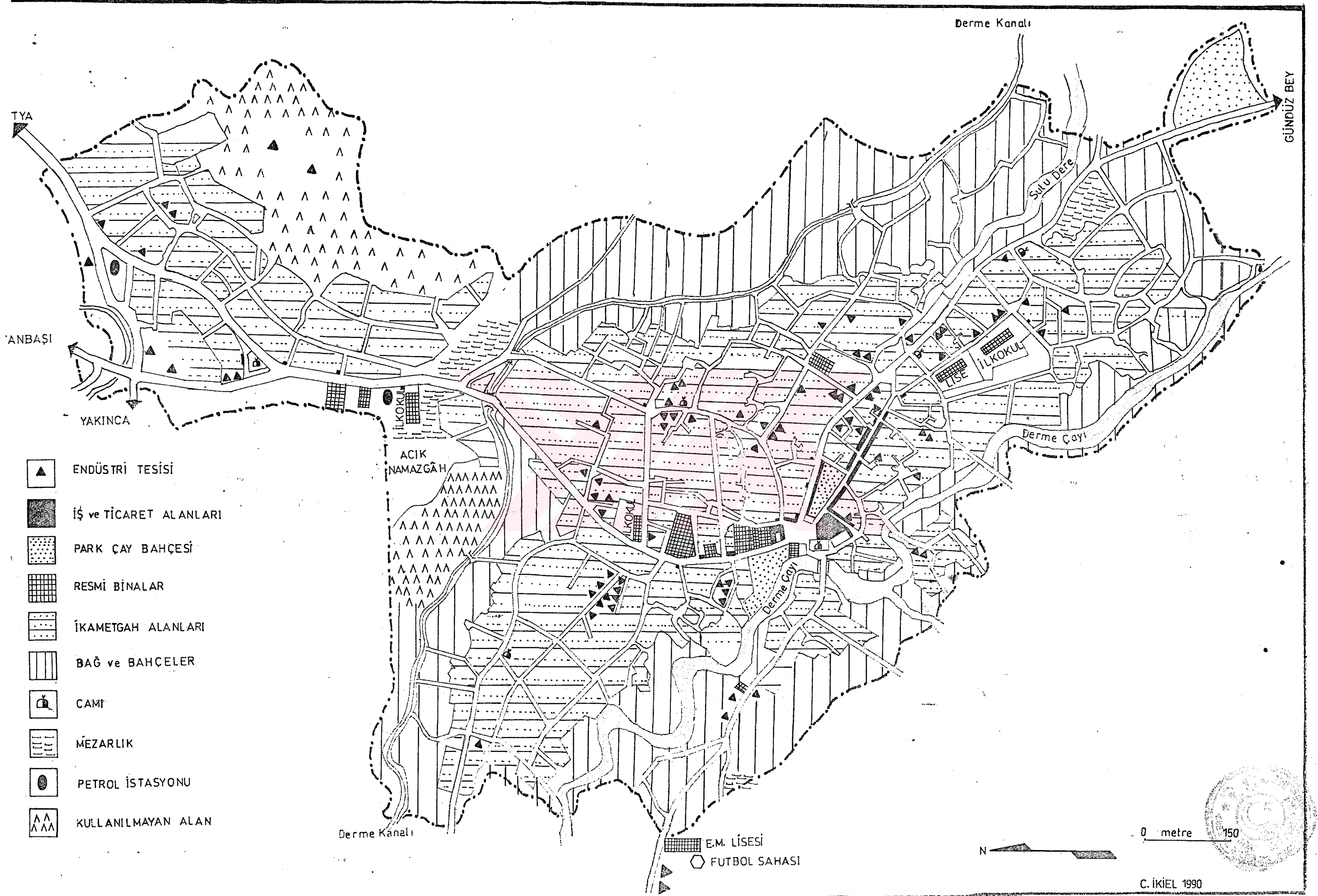
11.Büyük Ticaret

- a-Tarım ve sanat kooperatifleri(Esnaf kefalet koop. ,Köy kalkınma koop.,Tarım kredi koop.)
- b-Toptan bakkaliye ve un ticareti
- c-Toprak mahsülleri ticareti(Zahireci)

8-Küçük sanayi ve imalathaneler

- a-Küçük sanayi tesisleri
- b-El sanatları-Küçük sanatlar
- 9-Hizmet tesisleri(Berberler,Kitapçılar,Gazete bayiiileri)
- 10-Park-Çay bahçesi
- 11-Eğlence yerleri(Kahveler)
- L 12-Lokanta

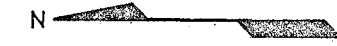

- ENDÜSTRİ TESİSİ
- İŞ ve TİCARET ALANLARI
- PARK ÇAY BAHÇESİ
- RESMİ BİNALAR
- İKAMETGAH ALANLARI
- BAĞ ve BAHÇELER
- CAMİ
- MEZARLIK
- PETROL İSTASYONU
- KULLANILMAYAN ALAN

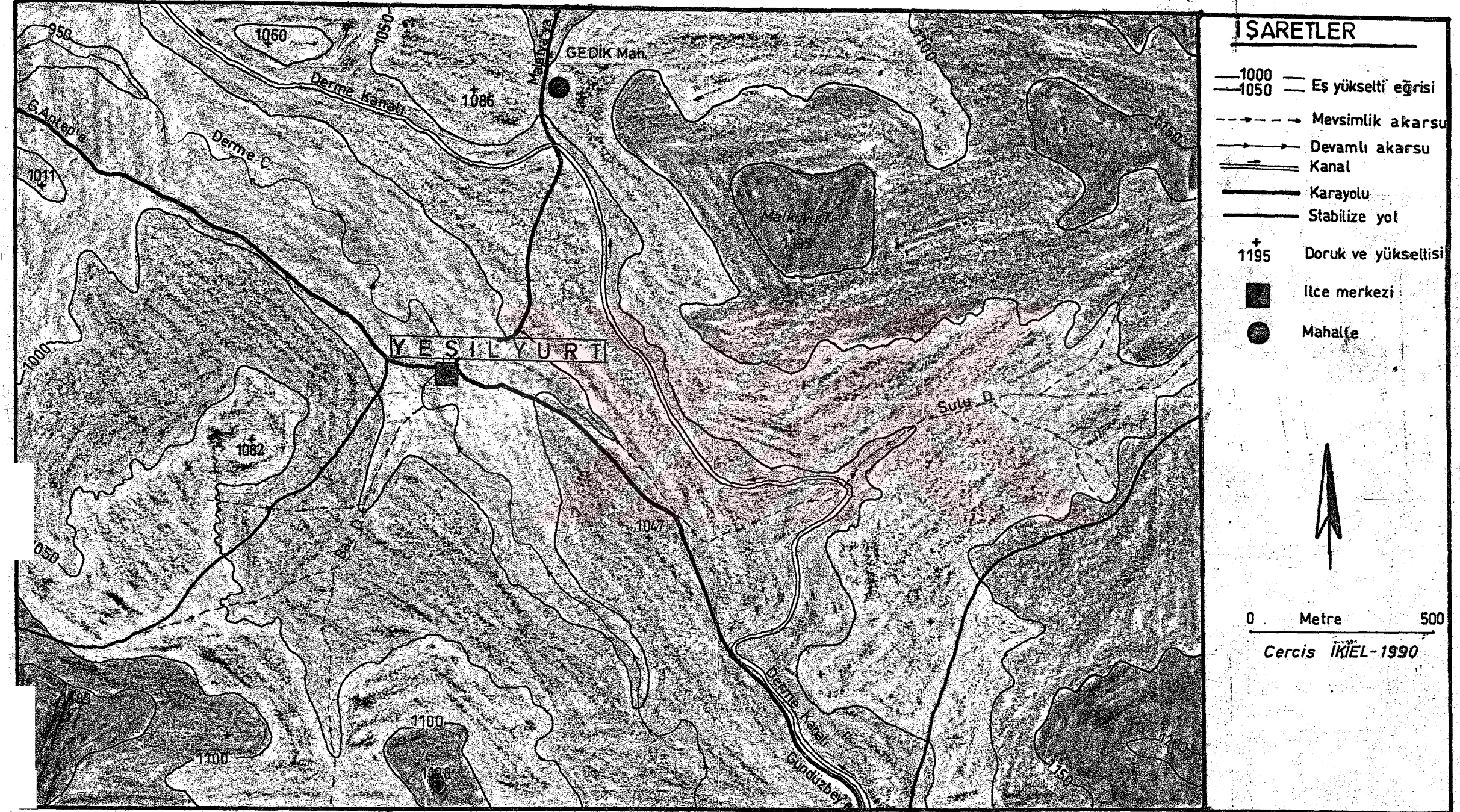
 E.M. LİSESİ
 FUTBOL SAHASI

0 metre 150

C. İKİEL 1990

YEŞİLYURT ÇEVRESİNİN FİZİKİ HARİTASI

İŞARETLER

- 1000 — Es yükselti eğrisi
- 1050 —
- - - - - Mevsimlik akarsu
- - - - - Devamlı akarsu
- == Kanal
- Karayolu
- Stabilize yol
- + 1195 Doruk ve yükseltisi
- İlçe merkezi
- Mahalle

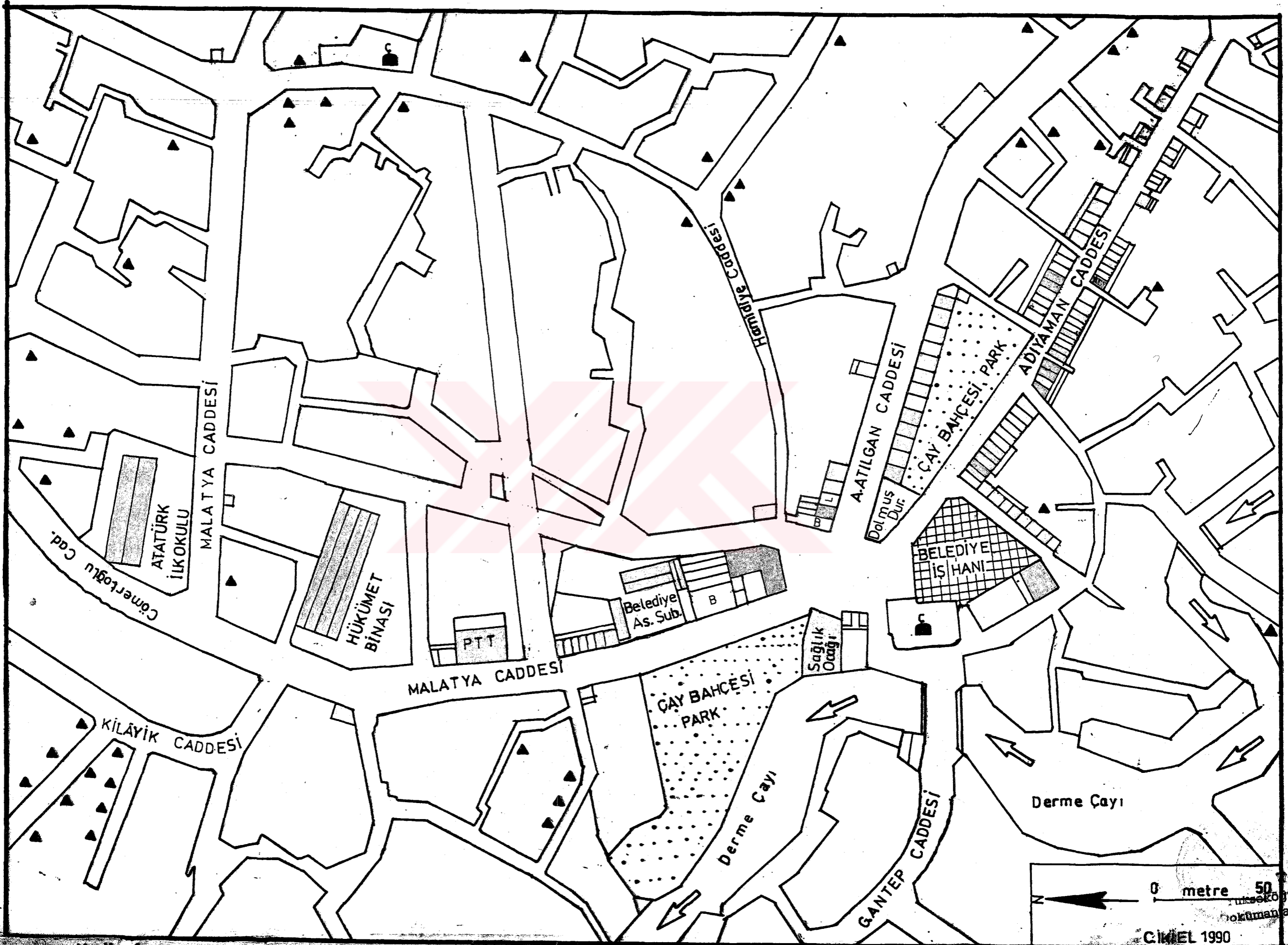

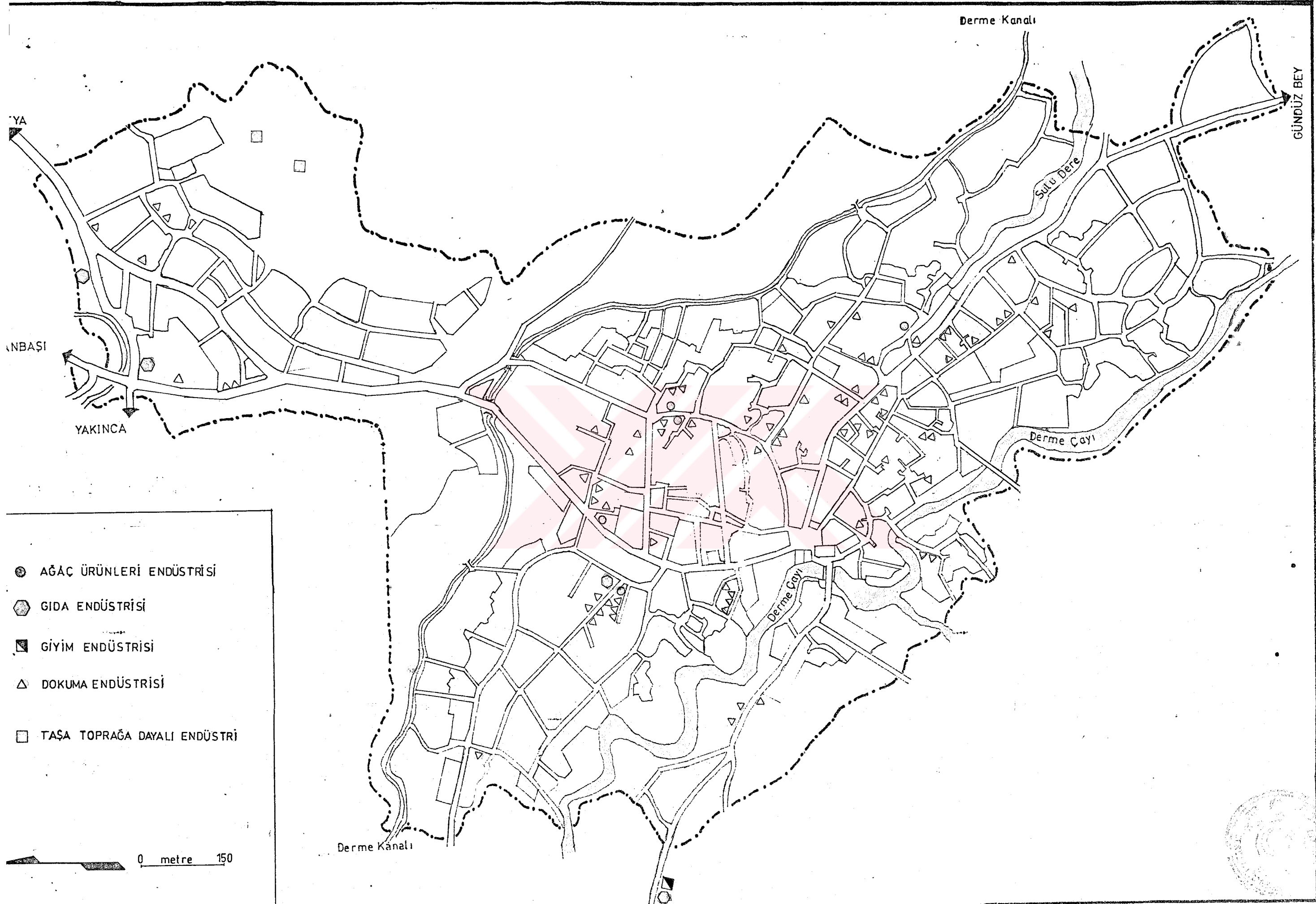
0 Metre 500

Cercis İKİEL-1990

Harita 3

- AĞAÇ ÜRÜNLERİ ENDÜSTRİSİ
- ⬡ GIDA ENDÜSTRİSİ
- ▣ GİYİM ENDÜSTRİSİ
- △ DOKUMA ENDÜSTRİSİ
- TAŞA TOPRAĞA DAYALI ENDÜSTRİ

0 metre 150

C. İKİEL 1990

Harita 5

YEŞİLYURT İLÇE MERKEZİNDE ENDÜSTRİ TESİSLERİNİN DAĞILIŞI